

372.19

43240

7.3

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน

6 ต.ล. 2537

ปริญญาโท

ของ

กลุ่ม ภารกิจ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

190367

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ดิยะสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด หาลิตะพันธุ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ดิยะสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประหยัด หาลิตะพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภา ทักษสุวรรณ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริญา พูลสุวรรณ)

วันที่ 2 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ตียะสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประหยัด หาสิตะพันธุ์ กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ กรรมการสอบปากเปล่า รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรร วงษ์อยู่น้อย ที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการควบคุมดูแล เสนอแนะ ตลอดจนสละเวลาพิเศษให้ผู้วิจัย โดยเฉพาะ ท่านประธานกรรมการที่ปรึกษาได้ให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ประสงค์ มากนวล ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอทุกท่าน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษทุกท่านที่ได้ให้ความ ร่วมมือในการส่งและรวบรวมแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณเทวี เศรษฐภักดี คุณสุภาพ แก้วเอี่ยม คุณประดิษฐ์ พรหมเสนา คุณพาสันต์ รัตตวงค์วิวัฒน์ คุณวัชรินทร์ แสงคำพิ์ คุณปองใจ มีศรี คุณประดิษฐ์ ศิลาบุตร คุณชานาญ แก้วคะตา คุณณรงค์เยาว์ สินธุประสิทธิ์ คุณจิระภา การะกิจ ที่ได้ช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณอภิษฐ์ กรไกร เต็กหญิงสุภัทรา กรไกร เต็กชายฉัฐฉนิ กรไกร และเต็กชายนพธิคุณ กรไกร ซึ่งได้ ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ ให้ผู้วิจัยทำการวิจัยจนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ผู้มีพระคุณ

ช่อม กรไกร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	-
คานิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	11
ความหมายของหลักสูตร	11
องค์ประกอบของหลักสูตร	14
การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ...	16
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	22
ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น	22
วิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	25
การควบคุมหลักสูตรระดับท้องถิ่น	26
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	28
บทบาทของผู้บริหารและครูวิชาการจริง/ ศึกษานิเทศก์พัฒนาหลักสูตรระดับ ท้องถิ่น	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	48

บทที่	หน้า
3	
3.1	49
3.1.1	49
3.1.2	51
3.1.3	52
3.1.4	53
3.1.5	54
3.1.6	55
4	58
4.1	58
4.2	58
4.3	59
4.4	76
4.5	91
4.6	92

บทที่	หน้า
เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน	94
เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน	96
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	97
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	97
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	98
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	98
การวิเคราะห์ข้อมูล	99
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	99
การอภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะ	107
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยเพิ่มเติม	108
บรรณานุกรม	110
ภาคผนวก	115
ประวัติย่อของผู้วิจัย	132

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามอำเภอ	50
2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ โรงเรียน เป็นขั้นตอน 6 ขั้นตอน	60
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน แยกเป็นรายชื่อ	61
4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น แยกเป็นรายชื่อ	63
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียน แยกเป็นรายชื่อ	66
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา แยกเป็นรายชื่อ	69

7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ชั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อ แยกเป็นรายชื่อ	71
8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ชั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและการพัฒนา แยกเป็นรายชื่อ	74
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน แยกเป็น 6 ชั้นตอน	77
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ชั้นตอนที่ 1 การจัดทาระบบข้อมูลพื้นฐาน แยกเป็นรายชื่อ	78
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ชั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็น ของท้องถิ่น แยกเป็นรายชื่อ	80

12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์ การเรียน แยกเป็นรายชื่อ	82
13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา แยกเป็นรายชื่อ	84
14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ แยกเป็นรายชื่อ	86
15	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนา แยกเป็น รายชื่อ	89
16	เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แยกเป็นรายขั้นตอน	91

17	เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน แยกเป็น ขั้นตอน	93
18	เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน	95
19	เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความ คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน แยกเป็นรายขั้นตอน	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรระดับท้องถิ่น ...	23
2 แสดงสายการควบคุมประสานงานหลักสูตรระดับท้องถิ่น	27
3 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์	30
4 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ จีระพันธุ์ พูลพัฒน์	31
5 แสดงระบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของ วิชัย วงษ์ใหญ่	32
6 แสดงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ	34
7 แสดงการพัฒนาหลักสูตรของ ไทเลอร์	36
8 แสดงรูปแบบของระบบหลักสูตรของ โบรมัมป์	38

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้เดิม และสร้างเสริมความรู้ใหม่ ถ่ายทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและให้ความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ สังคมไทยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการศึกษาตลอดมา ภายใต้อาณาจักรศึกษาทั้งในและนอกระบบอย่างกว้างขวาง การจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมนั้น เป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนซับซ้อน ต้องอาศัยหลักการที่เป็นระบบในการจัด เพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามจุดหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ (สมชัย วุฒิปรีชา. 2534 : พ11)

การจัดการศึกษาของไทยได้จัดแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา เมื่อพิจารณาความสำคัญของการจัดการศึกษาแต่ละระดับแล้ว การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถือว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดบริการให้กับประชาชนในวัยเรียนทุกคนในประเทศ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งนี้เพราะเป็นระดับที่ต้องให้ความรู้พื้นฐาน เสริมสร้างทักษะและคุณธรรมที่ต้องการ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะตลอดทั้งมีเจตคติที่ดี ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถ คารงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จึงต้องอาศัยหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเป็นแนวทางในการจัด (กรมวิชาการ. 2532 : 10 - 11)

✓ หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ถือเป็นแม่แบบที่เป็นตัวชี้ไปสู่ความสำเร็จ และเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักสูตรที่ดีจึงต้องสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนลักษณะความต้องการของผู้เรียน เพื่อสนองตอบความต้องการด้านกำลังคนของประเทศ สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต (บรมสมร อยู่สถาพร. 2533 : 4)

กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการ ได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจน นับแต่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จนถึงปัจจุบัน ได้ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง จากผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา งานวิจัยและข้อคิดเห็นจากสื่อมวลชน สรุปได้ว่า หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในการพัฒนาคุณภาพของคนในสังคมให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อสนองตอบความต้องการอันจำเป็นของประเทศ และแก้ปัญหาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2533 ประกาศใช้กับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2534 (กรมวิชาการ. 2533 : 1 - 2)

✓ หลักสูตรฉบับปรับปรุงมีความมุ่งหวังที่จะให้หลักสูตรเป็นตัวนำในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ให้สอดคล้องเกื้อกูลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครองในท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมความถนัด ความสามารถของนักเรียนให้ถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (พะยอม แก้วกานิต. 2533 : 4) โดยมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ 3 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาตนเองให้มีความรู้พื้นฐาน มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์ รู้จักแก้ปัญหา

เสียสละ และมุ่งพัฒนา การพัฒนาอาชีพ ให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัยรักการทำงานและการพัฒนาสังคม สามารถปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบในฐานะ เป็นพลเมืองดีของครอบครัว ท้องถิ่น ชานบ้านเมือง

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามความมุ่งหวังของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน จึงต้องคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร 3 ประการ คือ (กรมวิชาการ. 2534 : 3 - 4)

1. ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการมากขึ้น ครูต้องมีวิธีการสอนที่หลากหลายและจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน
2. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยเปิดโอกาสให้โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด เขตการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการ จัดทำรายละเอียดเนื้อหาและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ขึ้นมาเพิ่มเติมจากหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และปลูกฝังให้มี ความรัก ความผูกพันกับท้องถิ่นของตนเอง
3. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ยึดหยุ่นได้ตามเงื่อนไขและสภาพความต้องการของท้องถิ่น

การจัดการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ชีวิตจริง ตามสภาพสังคม เศรษฐกิจของท้องถิ่นของตนเอง หากห้ามเข้าสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง จึงไม่สามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 67)

เนื่องจากตามสภาพความเป็นจริงของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำเป็นต้องยึดหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นแม่บทที่บังคับใช้ทั่วประเทศ แต่ในทางปฏิบัติหลักสูตรแม่บทมีลักษณะกว้างไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระของความรู้ สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้ทั้งหมด (กรมวิชาการ. 2533 : 106) ดังนั้นในการดำเนินการใช้หลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะโรงเรียน

ซึ่งเป็นหน่วยงาน ปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด และผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จก็คือ ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน ผู้บริหารและครูวิชาการต้องศึกษา หลักสูตรเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เพื่อร่วมกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและนำไปสอนในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม

ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะได้กำหนดนโยบายและเป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม การจัดทำหลักสูตรให้สนองความต้องการของท้องถิ่น ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินสภาพการนำหลักสูตรของ โรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการนำหลักสูตร พบว่า โรงเรียนร้อยละ 30.76 สามารถ จัดกิจกรรมงานเลือกให้สอดคล้องกับอาชีพท้องถิ่นได้ โรงเรียนร้อยละ 15.38 จัดกิจกรรมงานเลือกให้หลากหลายโดยเปิดความพร้อมของโรงเรียนเป็นหลัก โรงเรียนร้อยละ 24.35 จัดหลักสูตรสนองตามความต้องการของนักเรียนที่ต้องการ และโรงเรียนร้อยละ 29.48 ไม่สามารถจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและอาชีพของท้องถิ่นได้ (กรมวิชาการ. 2534 : 11) และจากรายงานการวิจัย สังเคราะห์กระบวนการหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ (2532 : 269 - 270) สรุปว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่สามารถ จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียนได้ครบถ้วนเพียงพอ ผู้ปกครองยังไม่ ยอมรับหลักสูตรประถมศึกษา และยังไม่มีการประสานงานในเรื่องการเรียนการสอนระหว่าง บ้านกับโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นประโยชน์ในการเรียน การสอนตามหลักสูตร

สำหรับการจัดการประถมศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษก็ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน หลักสูตรยังไม่สนองความต้องการของท้องถิ่นเท่าที่ควร เนื่องจากจังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัด ชายแดน อาณาเขตด้านทิศใต้ติดกับประเทศกัมพูชา โดยมีเทือกเขาพนมดงรักกั้นเขตแดนตลอด แนวยาวประมาณ 84 กิโลเมตร ตามช่องเขามีสายน้ำออกกระหว่างประเทศ 26 แห่ง ภาษา

ที่ใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ ภาษาไทยอีสาน ร้อยละ 67 ภาษาเขมร ร้อยละ 20 ภาษาส่วย ร้อยละ 10 และภาษาเยอ ร้อยละ 3 ทำให้ประชากรมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลป วัฒนธรรม และอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. 2533 : 12) เศรษฐกิจของประชากรขึ้นอยู่กับภาวะราคาและ ปริมาณของผลิตผลทางการเกษตรเป็นหลัก ประชากรมีปัญหารายได้ต่ำ ปัญหาด้านคุณภาพและ รอคายทางการศึกษา และปัญหาด้านสุขภาพ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. 2533 : 2)

จากการศึกษาข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ อัตราการเข้าชั้นสูง (ร้อยละ 3.62) และเด็กมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ประสบปัญหาภาวะทุพโภชนาการสูงมากถึง ร้อยละ 39.20 ซึ่งเป็นปัญหาทางการศึกษาที่จำเป็นจะต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. 2533 : 12) ผลของการจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือ ล้มเหลวขึ้นอยู่กับโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการ ส่งเสริมและปฏิบัติงานร่วมกับครูวิชาการและบุคลากรในโรงเรียนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพตามจุดหมายของการศึกษา

ในฐานะที่ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบ การจัดการประถมศึกษาและมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่น จึงมี ความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการ สนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับครูวิชาการและบุคลากรในโรงเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น ยิ่งกว่านั้นจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาระดับสูงขึ้นไป ใช้เป็นแนวทางสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

งานการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้กรอบแนวคิดตามขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 6 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 69 - 72)

- 1.1 การจัดทาระบบข้อมูลพื้นฐาน
- 1.2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น
- 1.3 การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.4 การจัดทาคำอธิบายรายวิชา
- 1.5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ
- 1.6 การปรับปรุงและพัฒนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,752 คน จำนวนเป็น

- 2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 876 คน
- 2.1.2 ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 876 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรตามสัดส่วนของ เครซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 530 คน จำนวนเป็น

- 2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 คน
- 2.2.2 ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 265 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 3.1.2 ครูวิชาการโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน

ประถมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ตามขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.2.1 การจัดการระบบข้อมูลพื้นฐาน
- 3.2.2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น
- 3.2.3 การกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้
- 3.2.4 การจัดทำข้อบัญญัติ เยาวินา
- 3.2.5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ
- 3.2.6 การปรับปรุงและพัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการ การปฏิบัติงาน ในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนประถมศึกษา ในเรื่อง

1.1 การจัดการระบบข้อมูลพื้นฐานในด้านอาชีพ สภาพเศรษฐกิจของประชาชน สภาพสังคม ค่านิยม ทรัพยากร และวิทยาการในท้องถิ่น พร้อมทั้งการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของโรงเรียน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร ตลอดทั้งเนื้อหาวิชาและรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

1.2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นในด้านอาชีพ สาธารณูปโภค สาธารณสุข ความต้องการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการสำรวจความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและประชาชน เพื่อนำมากำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตรให้สามารถสนองตอบความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นได้

1.3 การกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้ การประชุมคณะกรรมการร่วมกัน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ให้สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนและประชาชน สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของนักเรียนและทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น เพื่อให้การกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตร ตอบสนองความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

1.4 การจัดทำอธิบายรายวิชาในด้านการวิเคราะห์เนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร การจัดทำแผนการสอนย่อย การจัดทำอธิบาย หลักสูตร กิจกรรม การใช้คู่มือ การใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดทำอธิบายการใช้ชุดการสอน และแบบเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้สามารถนำเนื้อหา กิจกรรมในหลักสูตรไปใช้ในการปฏิบัติการสอนได้อย่างแท้จริง

1.5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ ในด้านการจัดทำแผนการสอน ตามสภาพชีวิตจริงของนักเรียน เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ โดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ปลูกฝังให้รักถิ่นของตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

1.6 การปรับปรุงและพัฒนาในด้านการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ การนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพชีวิตจริงของนักเรียน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมให้นักเรียนรักท้องถิ่น

2. ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์ของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียน ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง หัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการให้การศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหมายรวมถึงผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

4. ครูวิชาการโรงเรียน หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานด้านการวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์งาน งานส่งเสริมการสอน และงานประชุมอบรมทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 16) งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ งานการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
2. การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
3. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
4. บทบาทของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญมากต่อการจัดการศึกษาแบบเป็นระบบ ประเทศใดก็ตามจะประสบผลสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาได้ยากหากไม่มีหลักสูตร เป็นแนวทางการกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาในประเทศนั้น ๆ เกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร สัจด์ อุทรานันท์

(2530 : 70 - 75) ได้จัดแบ่งประเภทคำนิยามของหลักสูตรตามจุดเน้นที่แตกต่างกัน 8 ประเภท คือ

1. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือรายการเนื้อหาวิชาที่จัดสอนในโรงเรียน
2. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่เด็กนักเรียน
3. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการสอน
4. หลักสูตร หมายถึง สื่อที่ส่งผลกระทบต่อหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับ
5. หลักสูตร หมายถึง สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทาง
6. หลักสูตร หมายถึง ข้อมูลที่ระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอนและสิ่งแวดล้อม

ทางการเรียน

7. หลักสูตร หมายถึง กระบวนการปะทะสังสรรค์ระหว่างนักเรียนกับครูและสิ่งแวดล้อมทางการเรียน

8. หลักสูตร หมายถึง แผนงานที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า

ธารง บัวศรี (2532 : 6) กล่าวว่า หลักสูตรคือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้น เพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรม การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ซึ่งคล้ายกับ จีระพันธุ์ พูลทรัพย์ (2532 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่นักเรียนแต่ละคนพึงมีในโปรแกรมการจัดการศึกษา เพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ ที่ได้มีการวางแผนเอาไว้ในกรอบของทฤษฎี และ ผลการวิจัยการศึกษา หรือการปฏิบัติงานที่ผ่านมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สำหรับหลักสูตรในระดับประถมศึกษาชั้น แรมสมร อยู่สถาพร (2533 : 3) ได้ แสดงทัศนะว่า คำว่าหลักสูตรจะหมายถึงโครงการการศึกษาที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนประถมศึกษา โดยมุ่งสร้างนักเรียนให้เป็นผู้มีความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่อสังคม และให้มีความรู้ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ตามสภาพของสังคมในขณะนั้น ๆ

ลาเวทเทลลี และคนอื่น ๆ (แรมสมร อยู่สถาพร. 2533 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Lavatelli and others. 1972) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง

ชุดการเรียนรู้และประสบการณ์สำหรับเด็กที่โรงเรียนจัดให้เพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษา โดยครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่นำมาจากความรู้ที่สะสมกันมาและนำมารวมกันเป็นเนื้อหาวิชา เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น
2. ทักษะที่สำคัญเพื่อไขว่คว้าหาความรู้ต่าง ๆ เช่น ทักษะทางภาษาซึ่งส่วนมาก ได้แก่ การอ่าน การเขียนและการพูด รวมทั้งทักษะการติดต่อระหว่างชาติและภาษา ท่าทาง
3. กระบวนการประเมินและการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับบทบาทของแต่ละบุคคลในสังคม
4. กระบวนการทางสมองหรือความสามารถในการแก้ปัญหาที่ทาให้เด็กสามารถมองเห็นปัญหา สามารถเปรียบเทียบและหาคำตอบได้อย่างมีเหตุผล
5. ประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพ เช่น ศิลปะ ดนตรีและการเต้นรำ ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของแต่ละชาติ ทาให้ชีวิตประจำวันมีความสุข

บูค (จงรักภักดิ์ รัตนวิฑูรย์. 2533 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Good. 1973) กล่าววว่า หลักสูตร หมายถึง

1. เนื้อหาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้อัจฉริยะหรือรับประกาศนียบัตร ในหมวดวิชาสำคัญ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย
2. คำโรคงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความรู้จนจบหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อทางอาชีพต่อไป
3. กลุ่มวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ความต้องการของผู้เรียน หลังจากนั้นก็กำหนดเนื้อหา และประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์เป็นขั้นตอนต่อไป

โบบแชมป์ (สมจิต จันทรฉาย. 2533 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Beauchamp. 1981) ได้กล่าวถึงขอบเขตความหมายของหลักสูตรว่า อยู่ใน 3 สถานะ คือ

1. หลักสูตรในฐานะเอกสารที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยความหมายดังกล่าว หลักสูตรมักจะเป็นแผนงานเพื่อบรรลุถึงผลผลิตบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ แผนงานนี้ประกอบ

ด้วยประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนซึ่งรวมถึงจุดมุ่งหมาย กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน ข้อจำกัดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมทั้งกำหนดเวลา หลักสูตรในลักษณะนี้มีหลายระดับ เช่น หลักสูตรในระดับโรงเรียน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เป็นต้น

2. หลักสูตรในฐานะระบบหลักสูตร ซึ่งเป็นขอบเขตการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ประกอบด้วย การจัดการด้านบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร ผลผลิตของระบบหลักสูตรก็คือตัวหลักสูตร

3. หลักสูตรในฐานะศาสตร์แขนงหนึ่งทางการศึกษา เป็นความหมายที่ใช้ในสถาบันการศึกษาระดับสูง ในความหมายของศาสตร์ทางด้านหลักสูตร

จากการพิจารณาความหมายของหลักสูตรตามที่นักการศึกษาได้ให้ความหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว พอจะสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะคือ ความหมายในวงแคบกับความหมายในวงกว้าง ความหมายในวงแคบ หมายถึง วิชาและเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดให้เรียนในแต่ละชั้นที่จะต้องเรียนอะไรบ้าง มากน้อยเพียงใด ในความหมายกว้าง หลักสูตรหมายถึงประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กได้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม เจตคติที่ดี อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นหลักสูตรจึงหมายถึง

1. เอกสารหลักสูตร
2. กระบวนการสอนของครู
3. กระบวนการเรียนของนักเรียน
4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จัดให้กับเด็ก
5. การประเมินผล

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

นิยามของหลักสูตรนอกจากจะชี้ให้เห็นว่ามีสาระสำคัญและมีความหมายอย่างไรแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญที่มีอยู่ในตัวหลักสูตรนั้นด้วย สังกต อุทรานันท์ (2532 : 235 - 241) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 จุดมุ่งหมาย ซึ่งแยกออกเป็น
 - 1.1.1 จุดมุ่งหมายทั่วไป
 - 1.1.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 1.2 เนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งแยกออกเป็น
 - 1.2.1 ข้อเท็จจริงและความรู้ธรรมดา
 - 1.2.2 ความคิดรวบยอดและหลักการ
 - 1.2.3 การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์
 - 1.2.4 ทักษะทางกาย
 - 1.2.5 เจตคติและค่านิยม
- 1.3 การประเมินผล
2. ส่วนประกอบอื่นที่นำบรรจุไว้ในหลักสูตร ได้แก่
 - 2.1 เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร
 - 2.2 การเสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 การเสนอแนะการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 2.4 การเสนอแนะเกี่ยวกับการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้เรียน

ธารง บัวศรี (2532 : 8) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาด
ไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่าง คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
4. ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน
6. การประเมินผล

ทาบ (Taba, 1968 : 424 - 425) กล่าวว่า วิชาหลักสูตรไม่ว่าจะออกแบบมา
อย่างไรก็ตาม ควรต้องมีองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. ขบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญมีอยู่อย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
3. การจัดขบวนการเรียนการสอน
4. การประเมินผล

2. การเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นและอย่างรวดเร็ว หลักสูตรซึ่งเปรียบเหมือนข้อกำหนดที่เป็นแม่บทเกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับใช้ร่วมกันทั่วประเทศจำเป็นต้องปรับปรุงให้ทันความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว กรมวิชาการ (2534 : 1 - 4) ปรับปรุงหลักสูตรอย่างเต็มรูป ทั้งหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง - เนื้อหา เวลาเรียน แนวทางดำเนินการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ดังรายละเอียดดังนี้ คือ

<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521</p>	<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)</p>
<p><u>หลักการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน 2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมา ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ ประโยชน์ในการดำรงชีวิต 3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ <p><u>จุดหมาย</u> กำหนดไว้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>คุณสมบัติที่ต้องการเน้น</u> จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ความเสียสละ ความมีวินัย ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ฯลฯ 2. <u>ความรู้ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต</u> จำนวน 11 ข้อ หมายถึงความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น ในด้านภาษา การคิดคำนวณ สุขภาพอนามัย สังคม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ 3. <u>ชีวิตที่สงบสุข</u> จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม แก้ไขและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ รู้จักใช้เวลาให้เป็น 	<p><u>หลักการ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการศึกษา<u>ขั้นพื้นฐาน</u>เพื่อปวงชน 2. เหมือนเดิม 3. เหมือนเดิม <p><u>จุดหมาย</u> มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีลักษณะดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีทักษะเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณเป็น 2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติและแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม 3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว 4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521</p>	<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)</p>
<p>ประโยชน์ ฯลฯ</p> <p>4. <u>สมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ</u> จำนวน 7 ข้อ ได้แก่เชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้คุณค่า ชื่นชมศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ฯลฯ รวมจุดหมาย 31 ข้อ</p> <p><u>โครงสร้างและเนื้อหา</u></p> <p>มวลงประสมการณที่จัดให้ผู้เรียนมี 5 กลุ่ม ประสมการณ ดังนี้คือ</p> <p>กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือของการ เรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทยและ คณิตศาสตร์</p> <p>กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสมการณชีวิต</p> <p>กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย</p> <p>กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ</p> <p>กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสมการณพิเศษว่าด้วย ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต เพื่อให้โรงเรียนเลือกสอนอย่างใด อย่างหนึ่งในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6</p>	<p>7. มีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้</p> <p>8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการ เปลี่ยนแปลงของสังคมบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ใน ฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและชุมชน ตลอดจน อนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน</p> <p><u>โครงสร้างและเนื้อหา</u></p> <p>โครงสร้างแบ่งเป็น 5 กลุ่มประสมการณเหมือน เดิม สำหรับกลุ่มประสมการณพิเศษให้หมายถึง กิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนโดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้โรงเรียนเสริมสร้างความรู้และ ทักษะในกลุ่มประสมการณทั้ง 4 หรือ 2. จัดกิจกรรมอื่นตามความสนใจ เช่น ภาษาอังกฤษและวิชาชีพ หรือ 3. เลือกจัดหลาย ๆ กิจกรรมก็ได้กลุ่ม ประสมการณพิเศษจะไม่เน้นบังคับสืบผลการเรียน แต่จะเป็นการวัดและประเมินเพื่อดูความก้าว หน้าจากการทำกิจกรรม

<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521</p>	<p>หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)</p>
<p><u>เวลาเรียน</u></p> <p>ตลอดหลักสูตรใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ใน 1 สัปดาห์มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1000 ชั่วโมง สำหรับชั้น ป.1-4 และไม่น้อยกว่า 1200 ชั่วโมง สำหรับชั้น ป.5-6</p>	<p><u>เวลาเรียน</u></p> <p>ได้ปรับปรุงแสดงให้เห็นรายละเอียด ดังนี้ ตลอดหลักสูตรประถมศึกษาใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปีการศึกษา ควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง หรือ 75 คาบ ซึ่งกำหนดคาบคาบละ 20 นาที ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องไม่น้อยกว่า 200 วัน และไม่ต่ำกว่า 1000 ชั่วโมง และสำหรับชั้น ป.5-6 นั้น ให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียนในกลุ่มประสบการณ์พิเศษอีก ไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง</p>
<p><u>แนวดำเนินการ</u></p> <p>หลักสูตรเดิมไม่มี</p>	<p><u>แนวดำเนินการ</u></p> <p>กำหนดแนวดำเนินการไว้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ตามความเหมาะสม 2. จัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงของผู้เรียน และให้โอกาสทำเทียมกันในการพัฒนาความสามารถ

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3. จัดการเรียนรู้การสอนให้มีความสัมพันธ์
เชื่อมโยงหรือบูรณาการ ทั้งภายในกลุ่ม
ประสบการณ์และระหว่างกลุ่มประสบการณ์
ให้มากที่สุด
4. จัดการเรียนรู้การสอนโดยเน้นกระบวนการ
เรียนรู้กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและ
สร้างสรรค์และกระบวนการกลุ่ม
5. จัดการเรียนรู้สอนโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ
จริงให้มากที่สุด
6. จัดให้มีการศึกษา ติดตามและแก้ไขข้อบกพร่อง
ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
7. ให้สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและ
ค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนการ
สอนและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
8. ในการเสริมสร้างค่านิยมที่ระบุไว้ในจุดหมาย
ต้องปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน เช่น ขยัน
ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีวินัย รับผิดชอบ
 ฯลฯ ควบคู่ไปด้วย
9. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศที่เอื้อ
ต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521	หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
<p><u>การประเมินผล</u></p> <p>ฯที่โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินตัดสินและอนุมัติผลการเรียนชั้น ป.1 - ป. 5 ส่วน ป.6 เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินระดับอำเภอ</p>	<p><u>การประเมินผล</u></p> <p>ฯที่โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผล ตัดสินและอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น</p>

จากการเปรียบเทียบหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปได้ว่า

1. หลักการของหลักสูตรฉบับปรับปรุงเพิ่มข้อความในข้อที่ 1 เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อบวชน โดยเพิ่มคำว่า "ขั้นพื้นฐาน" ส่วนข้อ 2 และ 3 นั้น ข้อความเหมือนเดิม ซึ่งจะทำให้เห็นจุดเน้นชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ลดจุดหมายของหลักสูตรปรับปรุงฯที่กระชับชัดเจนจากเดิมมีมากถึง 31 ข้อ เหลือ 8 ข้อ ทำให้เห็นจุดเน้นปลายทางของหลักสูตรระดับประถมศึกษาชัดเจนโดยมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. โครงสร้างและเนื้อหา โครงสร้างแบ่งเป็น 5 กลุ่มประสบการณ์เหมือนเดิม แต่สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ป. 5-6 โรงเรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมเสริมความรู้ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 หรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งกลุ่มประสบการณ์พิเศษนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างหลักสูตร บทเรียน หนังสือเรียนของตนเองได้
4. ปรับปรุงเวลาเรียนจากเดิมแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แสดงไว้เป็นร้อยละของเวลาเรียนทั้งหมด โดยเพิ่มแสดงเห็นเป็นรายคาบ เพื่อให้ผู้สอนได้เห็นชัดเจนขึ้น

5. เพิ่มแนวคาเนินการซึ่งหลักสูตรเดิมไม่มี ทำให้สถานศึกษามีแนวทางปฏิบัติที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

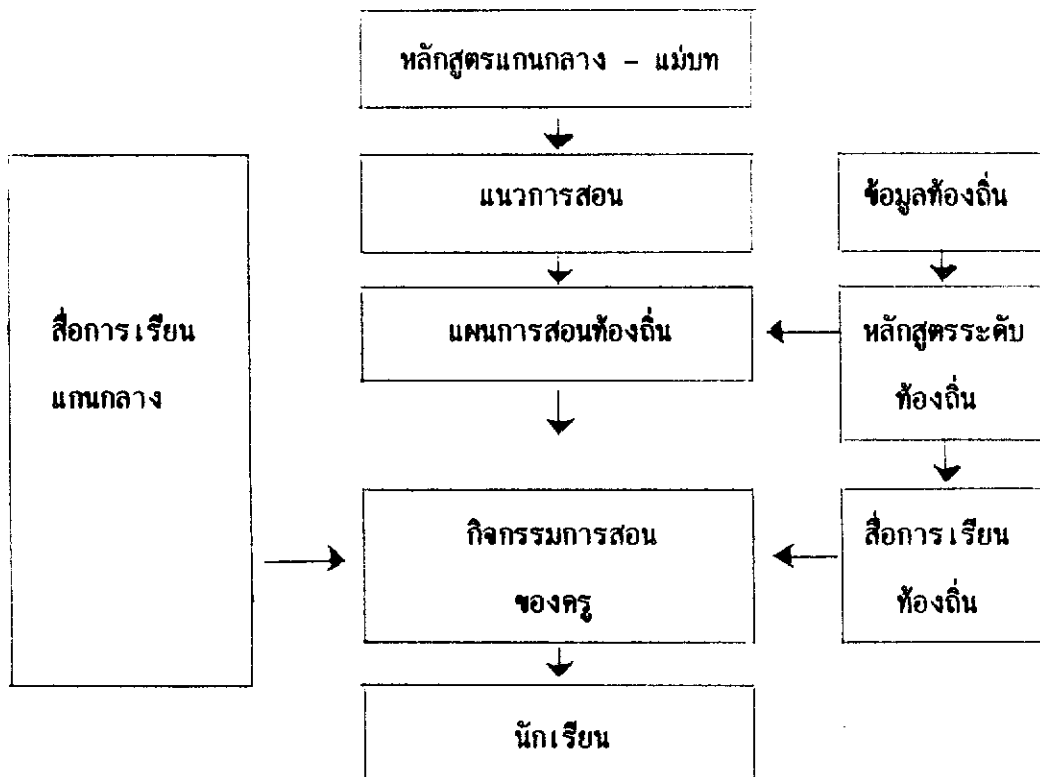
6. การประเมินผลหลักสูตรฉบับปรับปรุงให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลและตัดสินผลการเรียนทุกชั้น ส่วนหลักสูตรเดิมการตัดสินผลการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินผลระดับอำเภอ

ความมุ่งหวังที่สำคัญประการหนึ่งของหลักสูตรฉบับปรับปรุงก็คือส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ช่วยกันจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับชีวิตจริง ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น และการที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเกื้อกูลต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นได้ จะต้องคาเนินการอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1. การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเอง 2. จัดกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรง และ 3. ใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ วิทยากร สถานที่ประกอบการ ทรัพยากรธรรมชาติ เข้ามามีส่วนช่วยเหลือการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด (พะยอม แก้วกาเนิด, 2533 : 33 - 34) กล่าวได้ว่า ความมุ่งหวังสำคัญของหลักสูตรฉบับปรับปรุงก็คือ ส่งเสริมให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นและจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้นไว้ได้

3. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

3.1 ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดเนื้อหาสาระ แผนการสอน สื่อการเรียน การสอน เอกสารความรู้ หนังสือประสบการณ์ ที่จัดทำขึ้นให้สอดคล้องเฉพาะท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของตนเอง ชีวิตเศรษฐกิจ อาชีพ และสังคมอย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถนำประสบการณ์นั้นมาพัฒนาความเป็นอยู่ในชีวิต อาชีพ และสังคมได้ดียิ่งขึ้น หลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บท ดังภาพประกอบ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534 : 7)

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกลางกับหลักสูตรระดับท้องถิ่น

ลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น จึงมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากหลักสูตรแม่บทที่ใช้ทั่วประเทศดังนี้ คือ (พะยอม แก้วกาเนิด, 2533 : 34)

1. เป็นหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ของพื้นที่ท้องถิ่นโดยเฉพาะ
2. มีเนื้อหาสาระสอดคล้องและเป็นไปตามสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ของพื้นที่ท้องถิ่นโดยเฉพาะ
3. มีเนื้อหาสาระสัมพันธ์สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ แขน และแนวโน้มของการพัฒนาท้องถิ่น

4. มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น

5. มีวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระสนองความต้องการของนักเรียนเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะในการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการและงานอาชีพ

6. มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมท้องถิ่นของตนเอง รักท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

หลักสูตรระดับท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นโดยโรงเรียนจัดทำและพัฒนาขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สภาพตามที่ปรากฏจริงในท้องถิ่น ควรมีเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์จำเป็น 5 ประการ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 69)

1. เป็นสภาพชีวิต สภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมจริงของท้องถิ่น
2. เป็นสภาพปัญหา ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่น
3. ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญเพื่อพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นให้ดีขึ้น
4. ช่วยนักเรียนรู้จักสภาพแวดล้อมท้องถิ่น มีความรักถิ่นและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้มีสภาพดีขึ้น
5. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการแก่นักเรียนเฉพาะกลุ่มที่มีความต้องการได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงสุด

อาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากหลักสูตรแม่บทระดับชาติ มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และสภาพชีวิตจริงโดยส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม ปลุกฝังให้รักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการเฉพาะกลุ่มตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล

3.2 วิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

คำว่า การพัฒนา ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า development ซึ่งมีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกหมายถึงการทำให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดมีขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร จึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรกหมายถึงการทำให้หลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย (สัจจ อุทรานันท์. 2532 : 30) ส่วนการพัฒนาหลักสูตรแบบक्रमวงจร (Integrated Curriculum Development) หมายถึง ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ และระบบการประเมินหลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2533 : 1)

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่น สามารถแยกเป็น 2 ส่วน คือ การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเป็นการปรับและเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาปรับและเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนพัฒนาวิธีการสอนให้หลากหลาย ทำสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมและจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นสามารถทำได้ทันทีโดยไม่ต้องขออนุญาต

การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ จะต้องขออนุมัติตามขั้นตอนก่อนนำไปใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 66)

วิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ การปรับหลักสูตรระดับชาติให้เข้ากับหลักสูตรท้องถิ่น โดยท้องถิ่นทำการปรับเนื้อหาสาระของหลักสูตรบางส่วนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และการสร้างหลักสูตรย่อยในระดับท้องถิ่นขึ้นมาเสริมหลักสูตรกลาง (สัจจ อุทรานันท์. 2532 : 312) เท่าที่ปฏิบัติอยู่มีรูปแบบดังนี้คือ

1. แบบที่มีเสรีภาพในการอธิบายส่วนกลาง คือ ท้องถิ่นมีเสรีภาพในการพัฒนาหลักสูตรสำหรับโรงเรียนในท้องถิ่นของตน ทั้งนี้โดยอาศัยนโยบายที่ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดให้ ระหว่างการดำเนินการส่วนกลางจะควบคุมดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้หลักสูตรสนองนโยบายส่วนกลาง ขณะเดียวกันก็สนองความต้องการของท้องถิ่นด้วย

2. แบบที่ท้องถิ่นมีเสรีภาพในส่วนที่ส่วนกลางเหลือไว้ให้ คือ ส่วนกลางจัดทำหลักสูตรแม่บทขึ้น และเว้นที่ว่างให้มีวิชาเลือกเสรีซึ่งท้องถิ่นมีเสรีภาพในการกำหนดเนื้อหาวิชาสอนได้เอง

3. แบบที่ทำให้เสรีภาพขอบเขตและในวงกว้าง คือ ให้ส่วนกลางและท้องถิ่นต่างก็กำหนดเกณฑ์อย่างต่ำของสิ่งที่เด็กทั้งประเทศจะต้องรู้ และที่เด็กในท้องถิ่นจะต้องเรียนรู้ตามลำดับ (minimum essentials) รวมกันเข้าเป็นหลักสูตรแกน ซึ่งถือว่าเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียนส่วนที่เหลือเป็นวิชาเลือก หรือบังคับเลือก ซึ่งท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดหรือเสนอแนะโดยส่วนกลางก็ได้

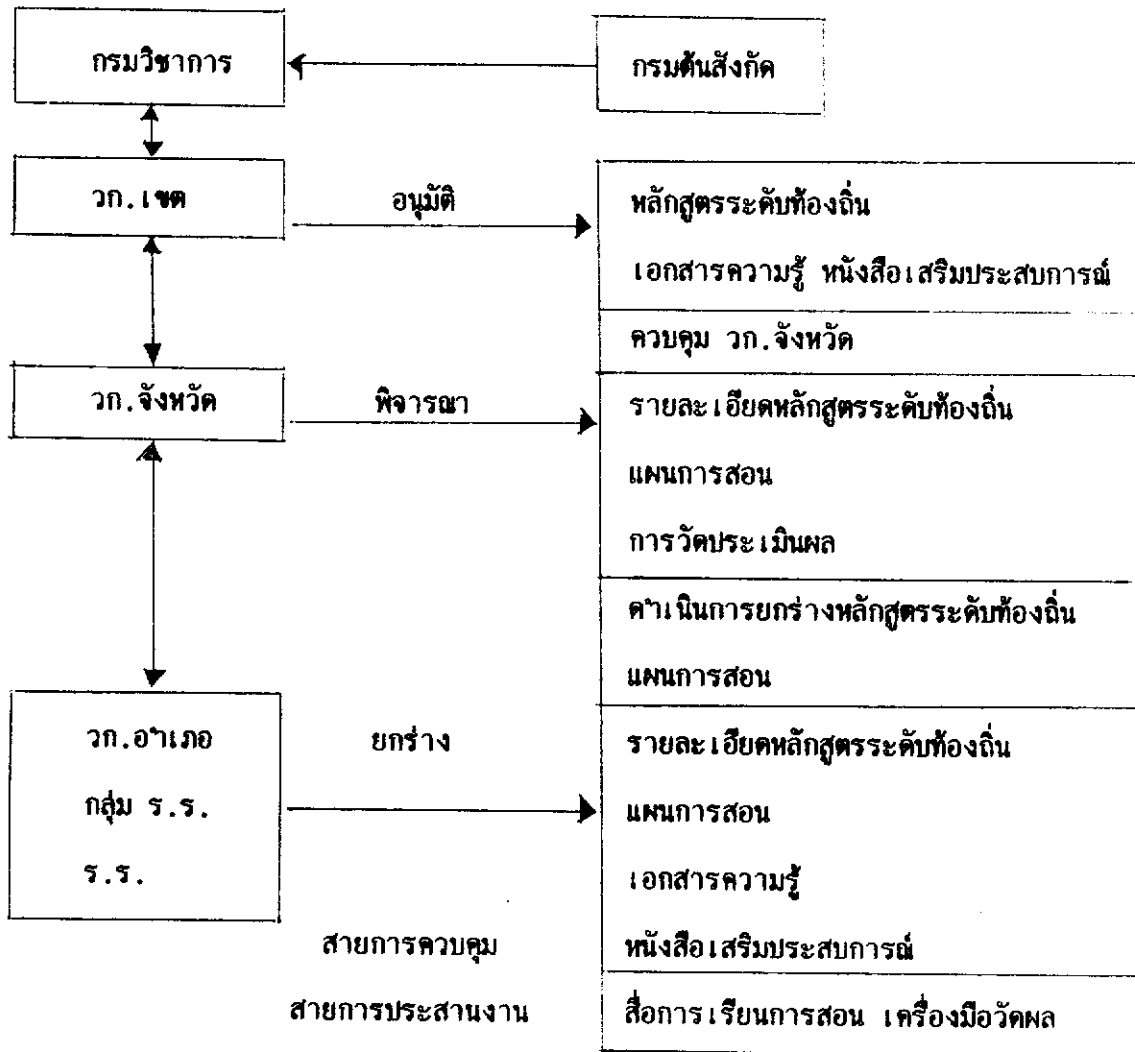
สรุปได้ว่าท้องถิ่นจะดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรได้ ดังนี้

1. เลือกใช้หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ ถ้าเห็นว่าเหมาะสม
2. ปรับ-เพิ่มเติม รายละเอียดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับท้องถิ่น
3. เขียนหลักสูตรขึ้นมาใหม่

3.3 การควบคุมหลักสูตรระดับท้องถิ่น

กรณีโรงเรียนจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้นมาและเนื้อหาไม่ได้กำหนดไว้หลักสูตรแม่บท โดยความร่วมมือจากกลุ่มโรงเรียน อาเภอ จังหวัด เขตการศึกษาช่วยกันยกร่างรายละเอียดหลักสูตร แผนการสอน เอกสารความรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือวัดผล แล้วจัดส่งให้จังหวัดพิจารณา จังหวัดจัดส่งเขตการศึกษาเพื่อขออนุมัติ จากนั้นเขตการศึกษาจะเสนอผ่านเพื่อขอความเห็นชอบจากกรมวิชาการเพื่อขออนุมัติ กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรระดับท้องถิ่น จังหวัดนั้นหรือเขตการศึกษานั้น โดย

กรมวิชาการจะประสานงานให้กรมต้นสังกัดทราบต่อไป รายละเอียดดังภาพประกอบ 2
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 68)

ภาพประกอบ 2 แสดงสายการควบคุมประสานงานหลักสูตรระดับท้องถิ่น

3.4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพสังคมของท้องถิ่น อาจจะทำเนิงานในระดับเขต การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับอำเภอหรือระดับโรงเรียนก็ได้ สำหรับกระบวนการดำเนินงาน ไม่ว่าจะดำเนินงานในระดับใด หากจะให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน ควรดำเนินงานตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สจัด อุทรานันท์. 2532 : 314 - 316)

ขั้นที่ 1 จัดตั้งคณะทำงาน ควรเลือกบุคคลที่มีความสามารถ และมีความตั้งใจจริง ในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพหรือข้อมูลพื้นฐาน โดยการวิจัย สัมภาษณ์ ประชุมและสัมมนา หรือวิธีการอื่น ๆ

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่นว่าจะทำการพัฒนาโดยการปรับ หลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรท้องถิ่นขึ้นมา

ขั้นที่ 4 พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 ดำเนินการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลาง และ/หรือจัดสร้าง กระบวนวิชาขึ้นมาใหม่ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ในกรณีสร้าง เพิ่มเติมควรระบุจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และมาตรการในการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน

ขั้นที่ 6 ดำเนินการใช้หลักสูตร ในขั้นนี้การนิเทศและติดตามมีความสำคัญมาก

ขั้นที่ 7 ประเมินผลการใช้หลักสูตร เป็นขั้นที่มีความสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้ทราบว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนี้มีความเหมาะสมหรือไม่

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้มีความเหมาะสมต่อไป

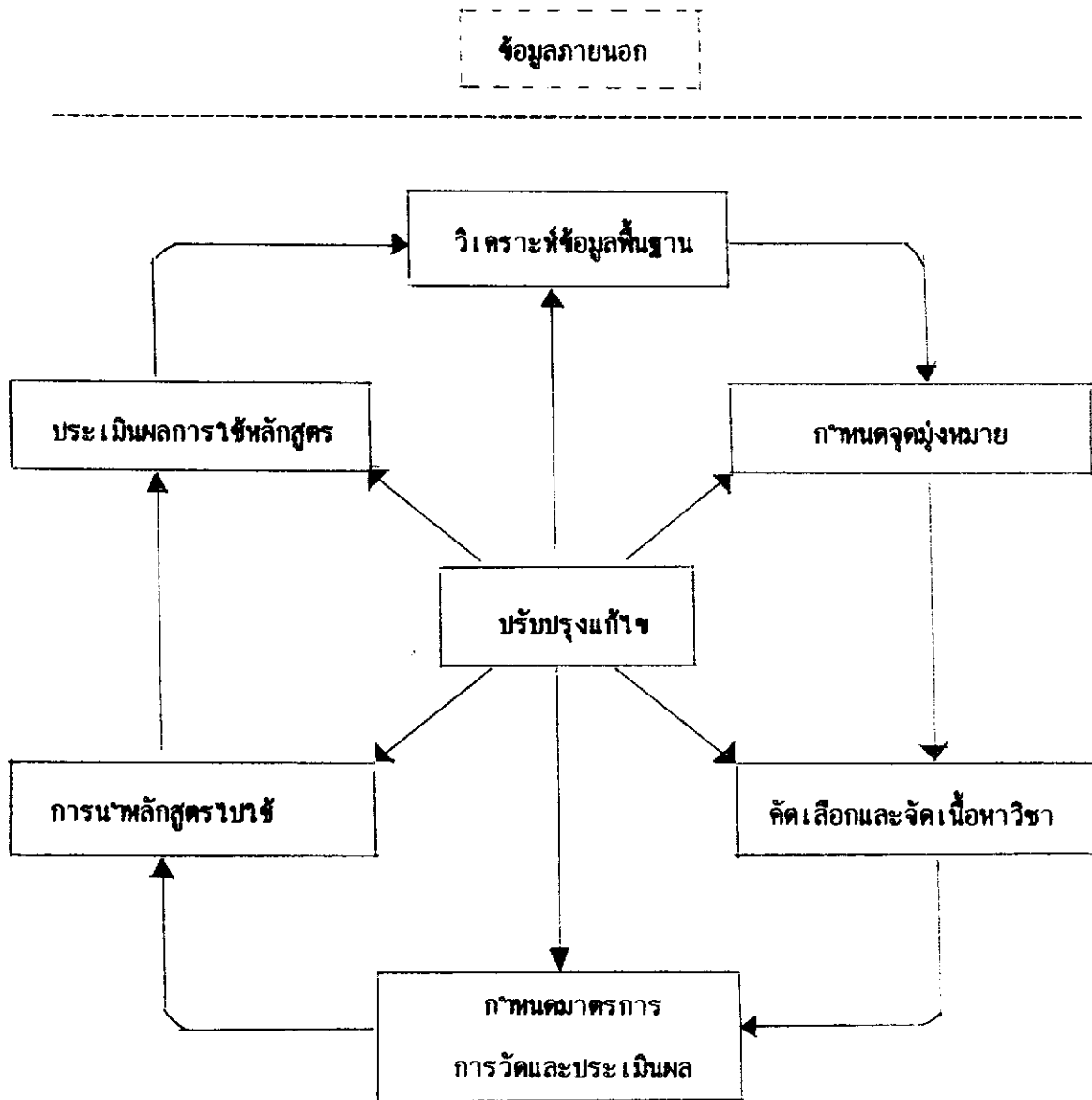
ในทำนองเดียวกัน จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ (2532 : 99 - 100) ได้แสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้น คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ สภาวะสภาพ ปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของสังคม

2. กำหนดจุดมุ่งหมายตามข้อ 1
3. คัดเลือกและจัดเนื้อหาวิชา เพื่อให้ตรงกับจุดหมายที่ต้องการ คัดเลือก
ประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม จัดระเบียบ จัดลำดับขั้นตอนเนื้อหา และกิจกรรม
4. กำหนดมาตรการการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนรู้อะไรตรงกับ
จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงใด
5. การนำหลักสูตรไปใช้ นำไปปฏิบัติจริงในการเรียนการสอน
6. ประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ท้าการปรับปรุง และพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้หลักสูตรมีประโยชน์ต่อผู้เรียน
มากที่สุด

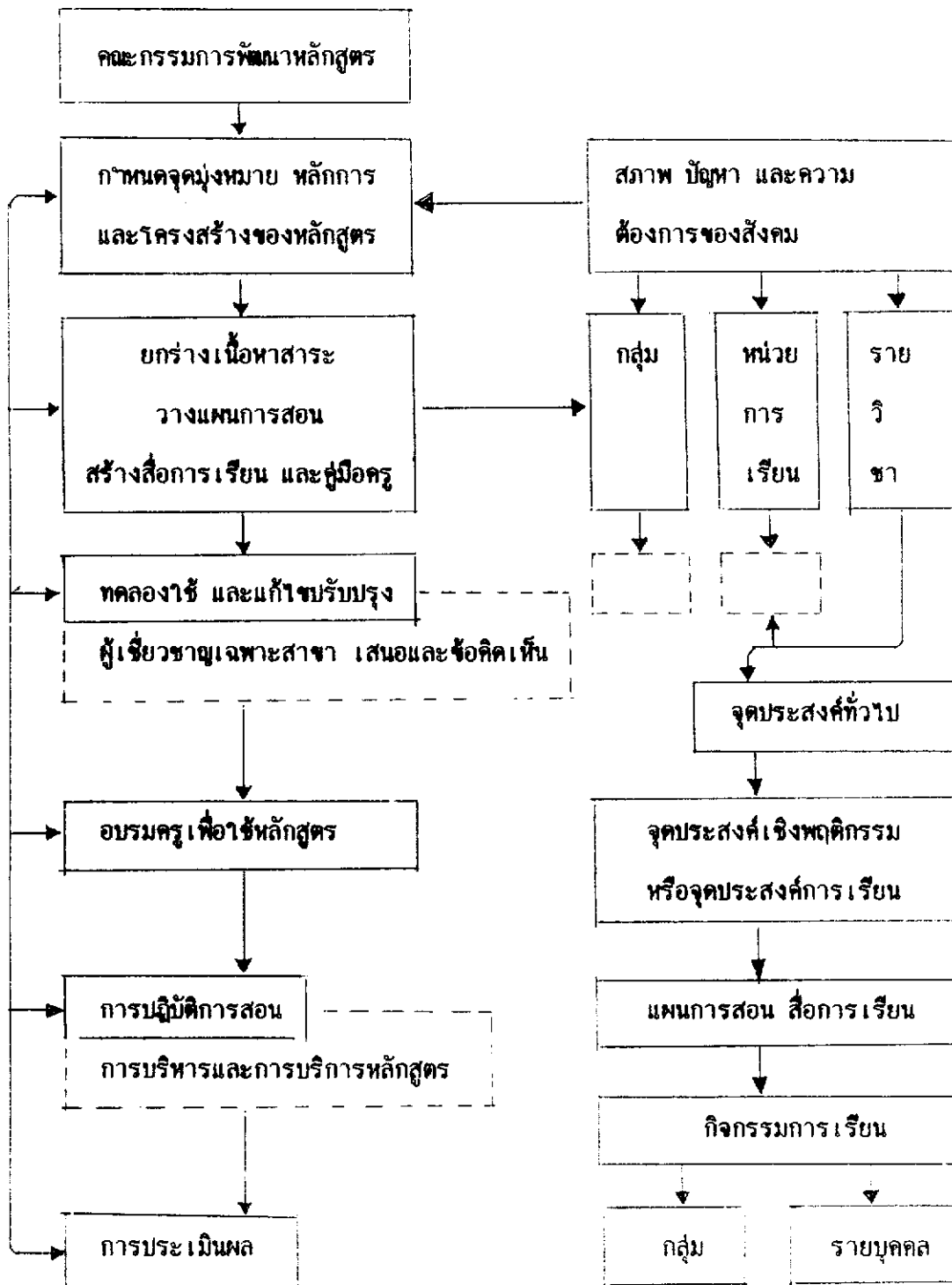
การดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้เป็นวัฏจักรต่อเนื่องกัน ดังแสดงงาน
ภาพประกอบ 3 และ 4 ต่อไปนี้ (จิระพันธุ์ พูลพัฒน์. 2532 : 100 - 105)

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

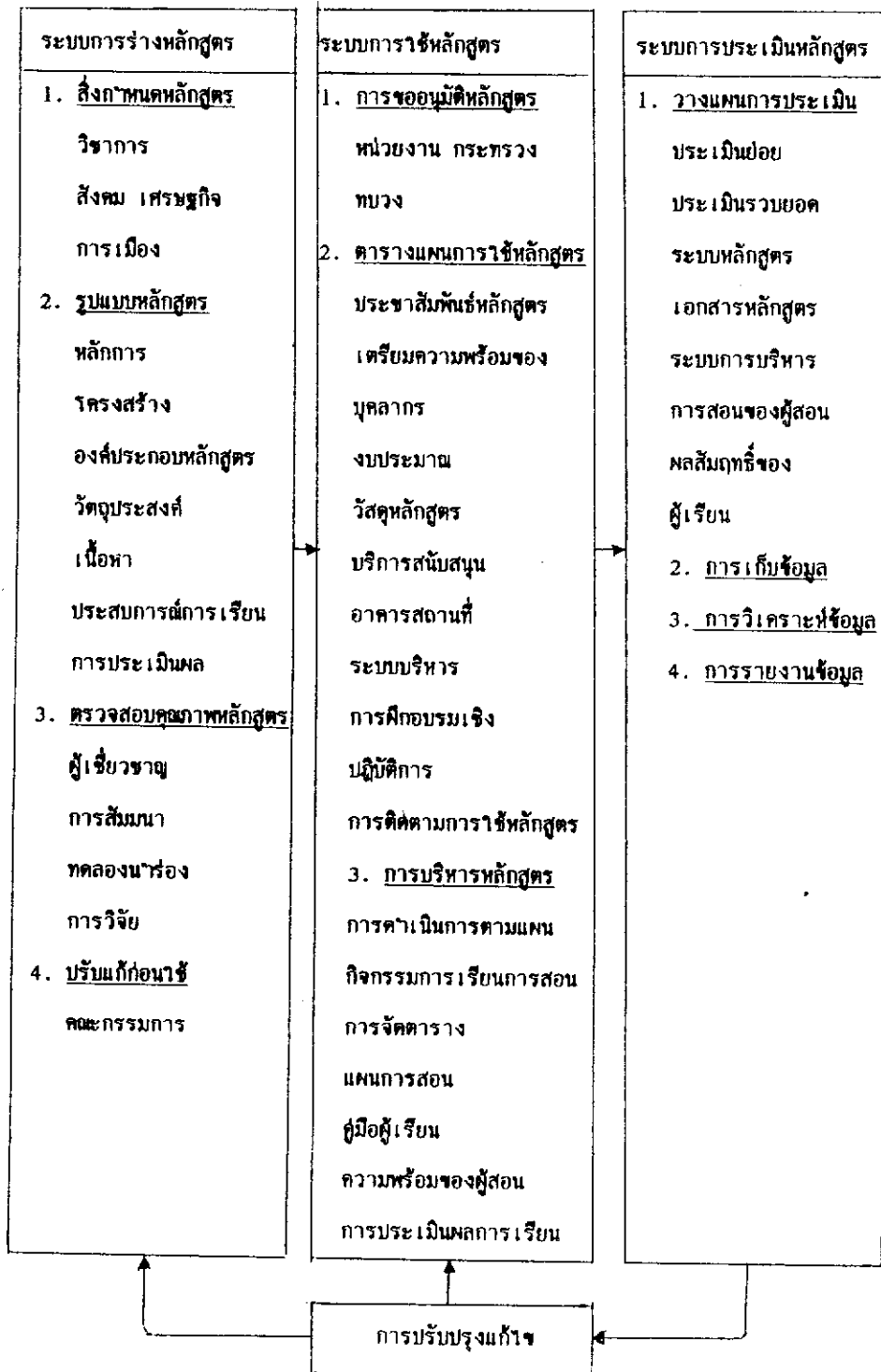
ภาพประกอบ 3 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของจีระพันธ์ พูลพัฒน์

ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร

ภาพประกอบ 4 แสดงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของจิระพันธ์ พูลพันธ์

วิจัย วงษ์ใหญ่ (2533 : 23) ได้เสนอระบบงานการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร
 ดังภาพประกอบ 5 ต่อไปนี้

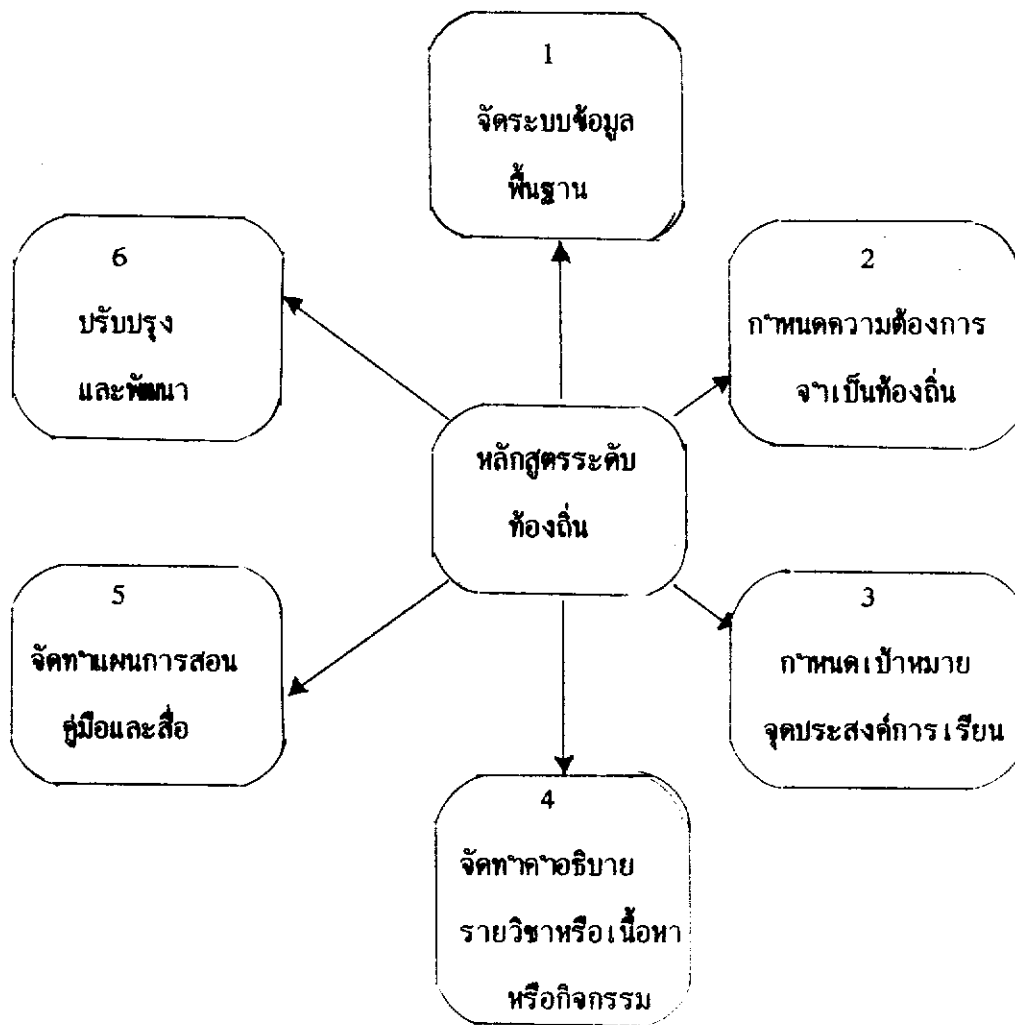
ภาพประกอบ 5 แสดงระบบการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรของวิจัย วงษ์ใหญ่

พะยอม แก้วกาเนิด (2533 : 35 - 38) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นว่าควรประกอบด้วย

1. การศึกษา สืบรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลสนเทศของท้องถิ่น ได้แก่ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรมนุษย์ สภาพความต้องการของท้องถิ่น แผนพัฒนาท้องถิ่น สภาพการจัดการศึกษา และสภาพความต้องการของนักเรียนผู้ปกครองและประชาชน
2. วิเคราะห์ข้อมูลสนเทศเพื่อการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการสร้างหลักสูตรในเรื่องความสำคัญของรายวิชาหรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ และปัจจัยเกื้อหนุน
3. การกำหนดความเหมาะสมกับนักเรียน ในเรื่องวัตถุประสงค์ วัยของนักเรียน ความยากง่าย ความมากน้อยของเนื้อหาสาระ ความจำเป็น ความต้องการ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ความต้องการของผู้ปกครองท้องถิ่น และชาติบ้านเมือง
4. การกำหนดความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน ในเรื่องความต่อเนื่อง ความสอดคล้อง เนื้อหา ความสำคัญ คุณค่า ความยากง่ายและปริมาณ
5. การกำหนดความถี่หรือความถี่หลัก หรือทางรวมที่นักเรียนจะได้รับเมื่อเรียนจบรายวิชาหรือเนื้อหาสาระนั้นแล้ว
6. การร่าง "รายวิชา..." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" ในเรื่องแนวทางการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ วัตถุประสงค์เฉพาะรายวิชา รหัสประจำวิชาในกลุ่มวิชา
7. การวิเคราะห์ ทบทวน ร่าง "รายวิชา..." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ"
8. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในกระบวนการเรียนการสอนรายวิชานั้น เช่น ครูผู้สอน วิทยากร สถานที่ อุปกรณ์ เวลา และสภาพแวดล้อม
9. การคำนึงถึงและการจัดสรรปัจจัยองค์ประกอบเกื้อหนุนกระบวนการสอนรายวิชานั้น เช่น หนังสือเรียน เทคนิคการสอน การแนะแนว การวิจัย การประเมินผล การนิเทศ

10. การนําร่าง "รายวิชา..." หรือ "เรื่องและเนื้อหาสาระ" ไปทดสอบทดลอง หรือนําร่องเพื่อการปรับปรุงพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์และเหมาะสม

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 69) ได้เสนอ ขั้นตอนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น 6 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แสดงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

นักทฤษฎีหลักสูตรหลายท่านได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เช่น ไทเลอร์ (Tyler, 1950 : 1) ได้เสนอคำถาม 4 ข้อ เป็นแนวทางขึ้นไปถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้คือ

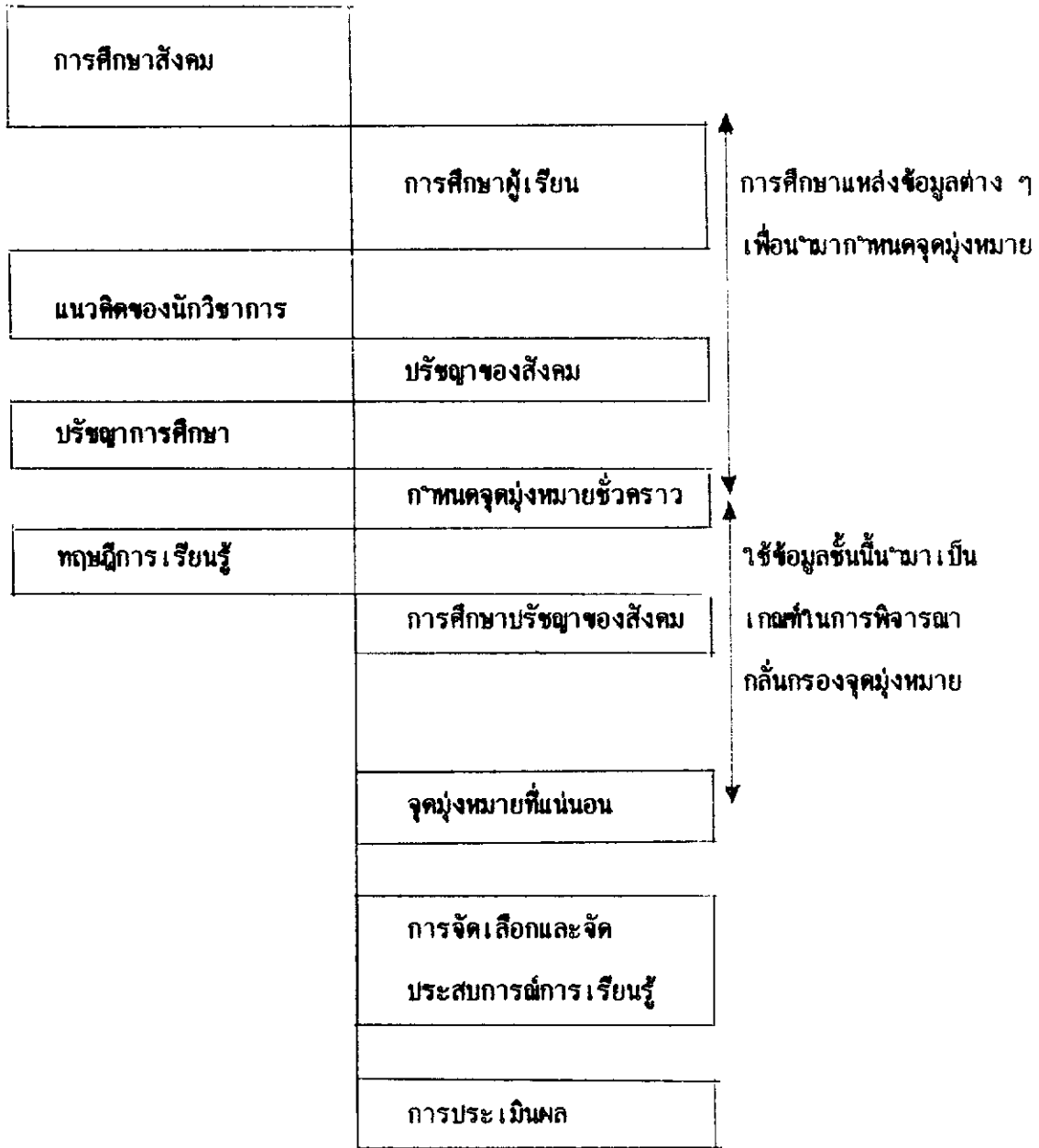
1. ความมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรที่โรงเรียนตั้งใจจะทำให้เกิดกับนักเรียน
2. ประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรที่โรงเรียนตั้งใจจะทำให้เกิดกับนักเรียน
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ และ
4. จะตกลงใจอย่างไรจึงจะทราบว่าสิ่งที่เราคาดหวังหรือมุ่งหมายไว้ได้เกิดแก่

ผู้เรียนแล้ว

จากคำถามนี้จะสรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการดังนี้คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. คัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
3. คัดเลือกวิธีจัดประสบการณ์เรียนรู้
4. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 : 14) ได้กล่าวถึงภาพประกอบการพัฒนาหลักสูตรของ ไทเลอร์ ไว้ดังต่อไปนี้

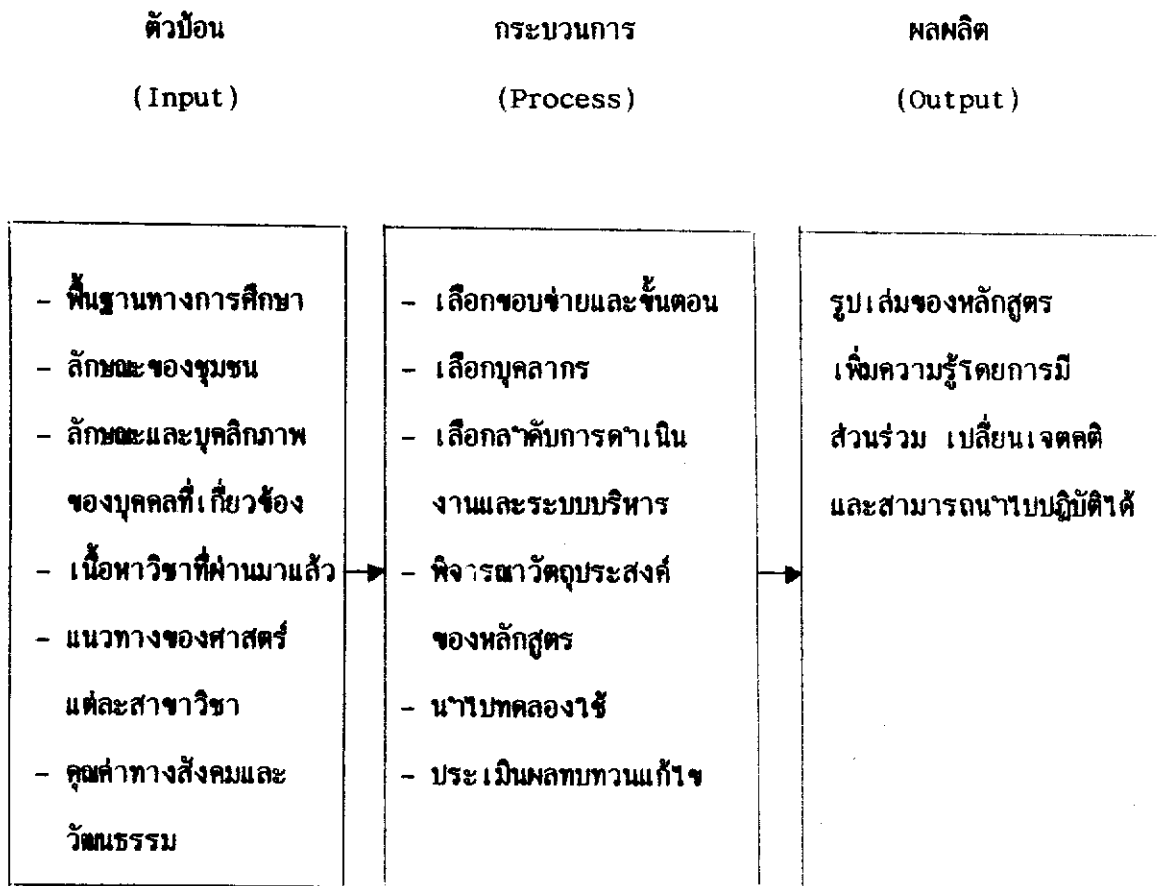

ภาพประกอบ 7 แสดงการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ทาบ (Taba. 1962 : 12) ได้เสนอแนะขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. สืบหาสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ
3. คัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ครูจะนำมาสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม โดยพยายามคัดเลือกมาให้เรียนเฉพาะที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้
4. จัดลำดับขั้นตอนแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาสาระที่เลือกมาได้
5. คัดเลือกประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งจะนำมาเสริมเนื้อหาสาระกระบวนการเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
6. จัดระเบียบ จัดลำดับ ขั้นตอนและแก้ไขปรับปรุงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาเสริมเนื้อหาสาระการเรียน
7. กำหนดเนื้อหาสาระอะไรบ้างหรือประสบการณ์อย่างใดที่ต้องการประเมินว่า ได้มีการเรียนรู้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ต้องกำหนดไว้ด้วยว่าจะมีข้อมูลอะไรบ้าง ที่จะนำมาช่วยในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และจะใช้วิธีการประเมินผลอย่างไร

โบแชมป์ (Beauchamp. 1981 : 140) ได้เสนอรูปแบบของระบบหลักสูตร
ไว้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 8 แสดงรูปแบบของระบบหลักสูตรของโบแชมป์

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า วิธีการและกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ตามแต่ทัศนะของนักการศึกษาแต่ละท่าน ที่จะเน้นความสำคัญแยกย่อยต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแล้ว จะพบว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมตามขั้นตอนสำคัญ 6 ประการ คือ

1. การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น
3. การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา หรือ เนื้อหา หรือกิจกรรม
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ
6. การปรับปรุงและพัฒนา

โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงกับชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมท้องถิ่นของตน ตลอดจนนำทรัพยากรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนช่วยการเรียนการสอนของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักศึกษามีผลต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น สิ่งแรกโรงเรียนจะต้องมีข้อมูลพื้นฐานสำคัญ ที่มีการศึกษาวิเคราะห์และประมวลเป็นระบบ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น สภาพของโรงเรียนนักเรียน และผู้ปกครองว่ามีลักษณะอย่างไร

2. ศึกษาหลักสูตรแต่ละเรื่อง พิจารณาว่า คำอธิบายหลักสูตรเปิดโอกาสให้โรงเรียนมีส่วนร่วมต่อไปหรือไม่อย่างไร คือ

- 2.1 ปรับเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา

- 2.2 ปรับและเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน

- 2.3 พัฒนาวิธีการสอนให้หลากหลาย
- 2.4 จัดทำสื่อการเรียนการสอน เอกสารความรู้เพิ่มเติม
- 2.5 จัดทำหลักสูตรเพิ่มเติม

ขั้นที่ 2 กำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น

นำข้อมูลพื้นฐานมากำหนดความต้องการจำเป็น โดยจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จะต้องปรับปรุง เพิ่มเติมหรือสร้างหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้

พิจารณา ปัญหา และความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น พร้อมทั้งศึกษาคำอธิบายหลักสูตรนำมากำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

ขั้นที่ 4 จัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือเนื้อหาหรือกิจกรรม

เมื่อโรงเรียนตกลงใจเพิ่มรายละเอียดเนื้อหาหรือปรับและเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน หรือพัฒนาวิธีการสอนให้หลากหลาย หรือจัดทำสื่อการเรียนเพิ่มเติมแล้วจะต้องดำเนินการจัดทำรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์หลักสูตรหรือเรื่อง
2. จัดทำคำอธิบายรายวิชา เนื้อหา หรือกิจกรรม
3. จัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อต่าง ๆ
4. วัดผลประเมินผล

ขั้นที่ 5 จัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อ

การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู อุปกรณ์ สื่อ หนังสือเอกสารที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะที่ตรงกับสภาพสิ่งแวดล้อมปัญหาของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และพัฒนานักเรียนแต่ละคนเต็มตามศักยภาพ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนอาจช่วยจัดทำ หรือจัดทำมา หรือขอความร่วมมือช่วยเหลือจากบุคคลในท้องถิ่น

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงและพัฒนา

หลักสูตรระดับท้องถิ่นเมื่อร่างเรื่อง เนื้อหาสาระ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรนำใบทดลองใช้และปรับปรุง พัฒนาก็เกิดความสำเร็จและเหมาะสมตามเจตนารมณ์ กล่าวคือ จัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงกับชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจและสังคมท้องถิ่นของตนเอง และใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ มีใช้เป็นการเรียนรู้จากครูผู้สอนเท่านั้น การศึกษาจึงจะมีผลต่อการพัฒนาชีวิต อาชีพ และสังคมท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 69 - 72)

4. บทบาทของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

ความสำเร็จของหลักสูตรและเป้าหมายของการศึกษาที่วางไว้ มิได้ขึ้นอยู่กับตัวหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับที่จะปฏิบัติตามแนวของหลักสูตรด้วยความตั้งใจจริงและมุ่งมั่นในความสำเร็จ

ในระดับโรงเรียนถือได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด เพราะจะต้องเป็นผู้นำหลักการ จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่หน่วยงานระดับชาติจัดวางไว้ ไปเข้าให้เกิดผล ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารหลักสูตรโดยตรง โดยมีครูวิชาการโรงเรียนซึ่งเปรียบเสมือนมือขวาของผู้บริหาร ช่วยเหลือนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

สังัด อุทรานันท์ (2527 : 260 - 261) ได้ให้แนวคิดว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนใช้หลักสูตรดังนี้

1. ท้าความเข้าใจหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อย่างชัดเจน
2. ให้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู
3. ดำเนินการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่น การจัดอบรมหรือจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

5. ให้ความสำคัญและบำรุงขวัญแก่ครู ผู้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นเยี่ยงอย่างแก่ครูคนอื่น ๆ

และในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องจัดอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ให้ครอบคลุมสภาพแวดล้อม ระบบสังคมและระบบโรงเรียน
2. นำข้อมูลพื้นฐานและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาวิเคราะห์และกำหนดเป็นความต้องการจำเป็นของโรงเรียน
3. กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ที่ทำทนายสำหรับโรงเรียน ร่วมกับคณะครูเป็นรายปี
4. ร่วมกับคณะครูกำหนดงานอย่างชัดเจนเป็นระยะตลอดปี โดยเน้นจุดประสงค์
5. จัดทรัพยากรตามลำดับความสำคัญของงานที่จะส่งผลให้บรรลุวัตถุประสงค์
6. แก้ปัญหาและหาวิธีการใหม่ ๆ ด้วยกระบวนการคิดระดมสมอง
7. จัดระบบสื่อสารให้บุคลากรได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว
8. นำผลงานของโรงเรียนไปเสนอในการประชุมต่าง ๆ อย่างภาคภูมิใจ

(กรมวิชาการ . 2534 : 63 - 64)

การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งก็คือผู้บริหารโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพนั้นก็คือ การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ซึ่งจะต้องเตรียมการดังนี้

1. การกำหนดปรัชญา อุดมการณ์ วัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน
2. การศึกษา สืบค้น ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น
3. การศึกษา สืบค้น ปัญหา ความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง
4. การศึกษา สืบค้น ความถนัด ความสามารถเฉพาะของผู้เรียน
5. การจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความต้องการ ความถนัดและความสามารถ
6. การจัดบริการแนะแนวทางการศึกษาในเรื่อง แนวทางการศึกษา การคัดเลือก

รายวิชา

7. การจัดครู อาจารย์ การใช้ทรัพยากรภายนอก ผู้สอนจากภายนอกสถานที่ช่วย

งานการเรียนการสอน

8. การจัดทำแผนการสอน เนื้อหาสาระรายละเอียด เทคนิคการสอน กระบวนการ

การเรียนการสอน วัสดุการเรียนการสอน สื่อต่าง ๆ

9. การเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้
10. การจัดกิจกรรมเสริม
11. การจัดกิจกรรมและปัจจัยเกื้อกูล ำให้เกิดกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาที่

สมบูรณ์ครบวงจร

12. การติดตามช่วยเหลือนิเทศ
13. การวัดผล ประเมินผล และการพัฒนา
14. การพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

(กรมวิชาการ. 2534 : 70 - 71)

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 15) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการสนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ที่สำคัญดังนี้ คือ

1. การวางแผนการจัดกระบวนการเรียนการสอน
2. การจัดทำแผนการสอน แผนการสอน
3. การผลิตและ การใช้สื่อการเรียนการสอน

4. การจัดทำเอกสารประกอบการสอน
5. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อหลักสูตร
6. การปรับเนื้อหากิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
7. การบริการวัสดุและ เอกสารหลักสูตร
8. การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้
9. การจัดกิจกรรมเสริม
10. การจัดเตรียมแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น
11. การจัดหาวัสดุกรรมทางด้านการเรียนการสอน
12. การนิเทศติดตาม ให้ความช่วยเหลือแนะนำ
13. การแก้ปัญหาอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
14. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
15. การจัดทำผลงานด้านวิชาการเพื่อความก้าวหน้า
16. การดูแลติดตามกำกับ

ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะมีบทบาทและหน้าที่ในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแล้ว ยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรอีกอย่างที่สำคัญคือ การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งหมายถึง การสร้าง ปรับ ขยาย หลักสูตรและนำมาใช้ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพบุคลากรและความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น รวมถึงการสร้างคู่มือการใช้หลักสูตร การกำหนดระดับมาตรฐาน การใช้หลักสูตร ตลอดจนการทำประมวลการสอนและโครงการสอนวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสม (Harris. 1967 : 13)

ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร มีความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียนเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งในเรื่องนี้ วิลส์ (Wiles. 1967 : 140 - 142) ได้แสดงความเห็นว่า

ผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนถือว่าเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารสามารถที่จะส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรค ขัดขวางการพัฒนาหลักสูตรอย่างไรก็ได้ ทักษะคิดและวิธีปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสามารถที่จะกระตุ้นหรือทำลายกำลังใจของครูในการ

พัฒนาหลักสูตรได้เช่นกัน นอกจากนี้ยังสามารถที่จะช่วยแนะนำ และจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

ส่วนบทบาทของครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 7) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ช่วยผู้บริหารด้านวิชาการไว้ว่า

1. ช่วยกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และวางแผนงานของโรงเรียน
2. ช่วยกำกับ ติดตาม และนิเทศการสอน
3. ช่วยจัดหาหลักสูตร เอกสารหลักสูตร และสื่อการสอน
4. นำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่
5. ช่วยวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล จัดทำสถิติ
6. ช่วยจัดการศึกษาอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ตามสภาพชีวิตจริง สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในประเทศชาติ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครู อาจารย์ในโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พินล มัชฌมบุรุษ (2531 : 180 - 189) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน : ความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น พบว่า มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 66 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น แต่ไม่มีในแผน

การสอน 49 เรื่อง มีเรื่องและเนื้อหาในแผนการสอน แต่ไม่มีในความต้องการของท้องถิ่น 95 เรื่อง

จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า การเตรียมดำเนินงานประสบปัญหาขาดเอกสาร แหล่งวิชาสำหรับศึกษาค้นคว้า ไม่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และไม่ทราบขอบเขตที่ท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการปรับหลักสูตรได้ การดำเนินงานประสบปัญหา คือ คณะทำงานมีการกิจอื่นมากไม่สามารถจัดทำได้เต็มที่ ระยะเวลาการจัดทำไม่เพียงพอ ขาดวิทยากรและขาดเอกสาร/แหล่งวิชาการสำหรับการศึกษาค้นคว้า ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ขาดการวางแผน การดำเนินงานประเมินผล ผู้นิเทศจากภายนอกมีจำนวนน้อย ผู้นิเทศไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปฏิทินปฏิบัติงาน และการสรุปรายงานผลยังไม่มีความเป็นระบบและข้อมูลที่ชัดเจน

ประพนธ์ จันทรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ผลการวิจัย พบว่า ทรัพยากรท้องถิ่นที่โรงเรียนส่วนใหญ่นำมาใช้งานวิชาการนั้น ประเภททรัพยากรทางบุคคล ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครูอาจารย์โรงเรียนอื่น และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประเภททรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สถานประกอบการ และห้องสมุด ประเภททรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ดิน หิน แร่ และวนอุทยาน

ปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ทรัพยากรทางบุคคล ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรทางธรรมชาติ ปัญหาการใช้ที่โรงเรียนส่วนใหญ่มิประสบ ได้แก่ ระยะเวลาห่างไกล และปริมาณมีน้อย ส่วนทรัพยากรทางสังคม ปัญหาการใช้ ได้แก่ ขาดการอนุรักษ์เพื่อการศึกษา และคุณภาพทรัพยากรไม่เป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับปัญหาการดำเนินการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ได้แก่ ขาดงบประมาณและข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น และปัญหาความปลอดภัย

วาสนา ฉ นคร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา การใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่ การสอนประสพปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุน เอกสารหลักสูตรและสื่อไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ครูขาดความรู้และทักษะในด้านการสร้างสื่อ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อม ต่าง ๆ พบว่า ครูไม่มีเวลาเตรียมตัว เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก ไม่ได้รับการ นิเทศจากศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง และประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ด้านการ เรียนการสอน พบว่า ครูต้องสอนวิชาที่ตนไม่ถนัด ขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคและ วิธีสอน ไม่มีเวลาพอสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดจุดประสงค์

วีระ เสาวภุมท (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำหลักสูตร ไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตร การ ดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร อยู่ใน เกณฑ์มาก ส่วนการบริการหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนมีวิถีทางวิชาชีพครูต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหาร หลักสูตร การบริการหลักสูตรและการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ส่วนการดำเนิน การเรียนการสอนตามหลักสูตร ผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ประสพการณ์ในการ บริหารและขนาดของโรงเรียน มีอิทธิพลที่ทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันไป

รัตนะ บัวสนธ์ (2535 : 118 - 234) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขต ภาคกลางตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า มีสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ การอนุรักษ์และสร้าง ป่าไม้ของชุมชน ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ (การใช้สมุนไพร) ที่เป็นกระบวนการ คิดและกระทำโดยเจ้าอาวาสวัดในชุมชน สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างวัด โรงเรียน และ ชุมชนนั้น มีระดับความสัมพันธ์ที่ดีโดยขึ้นอยู่กับตัวบุคคลหลักคือ ผู้บริหารโรงเรียน หลักสูตร

แม่บทได้กำหนดแนวทางเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นชุมชนได้ ผลจากการสนทนากลุ่มสมาชิกผู้ร่วมสนทนาช่วยกันกำหนดเนื้อหาที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และวิธีการวัดประเมินผลการเรียนได้ นโยบายการควบคุมทางวิชาการออกจากหน่วยงานบังคับบัญชาส่วนกลางเป็นอุปสรรคที่ท้าทายทำให้การนำหลักสูตรติดขัด ความไม่เชี่ยวชาญและไม่ใส่ใจทางวิชาการอย่างเพียงพอของผู้บริหารโรงเรียน มีแนวโน้มทำให้การนำหลักสูตรไม่ประสบผลสำเร็จ นอกจากนั้นพื้นฐานทางความใส่ใจทางวิชาการของครูที่แตกต่างกัน ก็จะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบผลต่างกัน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ว่าหลักสูตรในด้านตัวหลักสูตรนั้นมีส่วนที่จะต้องแก้ไข

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน
2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1,752 คน จำนวนนี้เป็น

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 876 คน
- 1.2 ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 876 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสัดส่วนของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 530 คน จำนวนนี้เป็น

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 คน

2.2 ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 265 คน

ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูวิชาการโรงเรียน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองศรีสะเกษ	90	27	90	27	180	54
กันทรารมย์	73	22	73	22	146	44
กันทรลักษ์	126	38	126	38	252	76
ขุนันธ์	112	34	112	34	224	68
ราษีไศล	68	21	68	21	136	42
อุทุมพรพิสัย	89	27	89	27	178	54
ขุนหาญ	62	19	62	19	124	38
บราจี่	47	15	47	15	94	30
ไพรบึง	41	13	41	13	82	26
ยางชุมน้อย	16	5	16	5	32	10
ห้วยทับทัน	28	9	28	9	56	18
บึงบูรพ์	7	2	7	2	14	4
รัตนวาปี	32	10	32	10	64	20

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูวิชาการโรงเรียน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ศรีรัตนะ	27	8	27	8	54	16
น้ำแกลี้ยง	15	5	15	5	30	10
วังหิน	33	10	33	10	66	20
รวม	876	265	876	265	1,752	530

เครื่องมือทำชิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือทำชิ้นการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น จากเอกสารคู่มืออบรมครูแนวการนำหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งสัมภาษณ์เบื้องต้นจากผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา นำมาสร้างเป็นข้อคำถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีสองส่วน ส่วนแรกเป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่ปฏิบัติจริง ส่วนที่สองเป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น มีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ โดยถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา 6 ขั้นตอน คือ การจัดการระบบข้อมูลพื้นฐาน การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น การกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียน การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ การปรับปรุงและพัฒนา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 6 ขั้นตอน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา
2. วิเคราะห์บทบาทและความรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้มีเนื้อหาครอบคลุมขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามที่ได้วิเคราะห์ พร้อมแบบสอบถามปลายเปิด นำไปเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบแก้ไขเพื่อหาความเที่ยงตรงโดยดำเนินการดังนี้
 - 3.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบพิจารณาแล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของคำถามแต่ละข้อ จำนวน 5 ท่านคือ

2.3.1 นายประสงค์ มากนวล ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี

2.3.2 นายประคิษฐ์ พรหมเสนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

2.3.3 นายภสสันต์ โทสมวงศ์วิวัฒน์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

2.3.4 นายวัชรินทร์ แสงคำพิท หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

2.3.5 นางสาวบองใจ มีศรี ศึกษานิเทศก์ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

เกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงตรง ปิดเกณฑ์ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน พร้อมทั้งได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะในบางส่วน

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน นำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนหนังสือถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งหนังสือ พร้อมทั้งแบบสอบถาม ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยประสานงานกับระดับอำเภอด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยประสานงานขอความร่วมมือหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ให้เก็บรวบรวมแบบสอบถามไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามจากอำเภอด้วยตนเอง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 530 ฉบับ จำนวนที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 265 ฉบับ และครูวิชาการโรงเรียน 265 ฉบับ ได้รับความตอบกลับครบและสมบูรณ์ จำนวน 530 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาจำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นจริงและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ

การให้คะแนนคำตอบแบบสอบถาม ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ ลิกเคอร์ต (Likert) มีน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน

มาก 1 ให้ 4 คะแนน

มากที่สุด 1 ให้ 5 คะแนน

การกำหนดช่วงของคะแนนเพื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เป็นรายข้อ 1 ไร่ระดับ
มาตราส่วนของ ประคอง กรรณสูต ซึ่งแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ (ประคอง
กรรณสูต. 2528 : 70)

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ทดสอบสมมติฐานการศึกษาค้นคว้า 1 ไร่สถิติ t-test ดังนี้คือ

3.1 ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2 ไร่สถิติ t-test Dependent Group

3.2 ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 และข้อ 4 ไร่สถิติ t-test Independent

Group

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
ของโรงเรียน นามวิเคราะห์เนื้อหาประกอบการอภิปรายผล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา
สายยศ. 2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของกลุ่มตัวอย่าง
 ใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 64)

$$S.D. = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ΣX^2 แทน ผลรวมกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
 $(\Sigma X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร Alpha Coefficient (ส่วน
 สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\Sigma S^2_i}{\Sigma S^2_t} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S^2_i แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S^2_t แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งฉบับ

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
ที่ไม่เป็นอิสระจากกัน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N แทน จำนวนคู่

5. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
ที่เป็นอิสระจากกัน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 s_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
 s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ในการแสดงความหมายดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักษณะระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกเป็นรายชื่อและรวมเฉลี่ยแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาลักษณะระดับท้องถิ่น

2. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาลักษณะระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกเป็นรายชื่อและรวมเฉลี่ยแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาลักษณะระดับท้องถิ่น

3. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
 4. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน
 5. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กับครูวิชาการโรงเรียน
 6. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กับครูวิชาการโรงเรียน
1. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน (ตาราง 2 - 8)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน เป็นขั้นตอน 6 ขั้นตอน

การพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. การจัดการระบบข้อมูลพื้นฐาน	2.620	0.705	ปานกลาง	2.621	0.718	ปานกลาง
2. การกำหนดความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	2.621	0.743	ปานกลาง	2.658	0.796	ปานกลาง
3. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียน	2.802	0.790	ปานกลาง	2.874	0.811	ปานกลาง
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	2.705	0.783	ปานกลาง	2.618	0.784	ปานกลาง
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ	2.670	0.718	ปานกลาง	2.692	0.789	ปานกลาง
6. การปรับปรุงและพัฒนา	2.879	0.783	ปานกลาง	2.863	0.819	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.716	0.649	ปานกลาง	2.731	0.629	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 6 ขั้นตอน โดยรวมและเป็นรายขั้นตอน ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 1 การจัดการระบบข้อมูล
พื้นฐาน แยกเป็นรายชื่อ

โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
<u>การพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น</u>						
<u>การจัดการระบบข้อมูลพื้นฐาน</u>						
1. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานอาชีพ ในท้องถิ่น	2.374	0.909	น้อย	2.321	0.865	น้อย
2. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพ เศรษฐกิจของประชาชนใน ท้องถิ่น	2.242	0.858	น้อย	2.332	0.894	น้อย
3. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพ สังคมของท้องถิ่น	2.355	0.889	น้อย	2.438	0.860	น้อย
4. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานค่า นิยมของท้องถิ่น	2.253	0.934	น้อย	2.309	0.931	น้อย
5. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ประเพณีในท้องถิ่น	2.623	0.974	ปานกลาง	2.653	1.000	ปานกลาง
6. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ทรัพยากรในท้องถิ่น	2.438	0.968	น้อย	2.381	0.993	น้อย

ตาราง 3 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
7. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน วิทยากรในท้องถิ่น	2.264	0.960	น้อย	2.260	0.911	น้อย
8. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียน	3.347	0.938	ปานกลาง	3.253	0.996	ปานกลาง
9. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ปกครอง	2.657	0.996	ปานกลาง	2.694	0.922	ปานกลาง
10. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของโรงเรียน	3.653	0.950	มาก	3.577	0.931	มาก
รวมเฉลี่ย	2.620	0.705	ปานกลาง	2.621	0.718	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 1 การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานโดยรวม ว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพิ่มเติมในท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน และการ

จัดทำข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
<u>การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น</u>						
11. การสำรวจความต้องการของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตร	2.275	0.979	น้อย	2.340	0.972	น้อย
12. การสำรวจความต้องการด้านอาชีพของท้องถิ่น	2.453	0.874	น้อย	2.536	0.957	ปานกลาง
13. การสำรวจความต้องการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	2.434	0.851	น้อย	2.517	0.884	ปานกลาง
14. การสำรวจความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น	2.551	0.882	ปานกลาง	2.592	0.925	ปานกลาง
15. การสำรวจความต้องการทางด้านสาธารณสุข	2.906	0.931	ปานกลาง	3.053	0.964	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
16. การสำรวจความต้องการ ทางด้านสาธารณสุขภาค	2.826	0.977	ปานกลาง	2.811	0.979	ปานกลาง
17. การสำรวจความต้องการ ของผู้ปกครอง	2.634	0.948	ปานกลาง	2.649	1.019	ปานกลาง
18. การสำรวจความต้องการ ของนักเรียน	3.106	1.010	ปานกลาง	3.068	1.092	ปานกลาง
19. การสำรวจความต้องการ พื้นฐานของประชาชน	2.532	0.896	ปานกลาง	2.536	0.945	ปานกลาง
20. การจัดลำดับความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	2.502	0.888	ปานกลาง	2.479	0.973	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.621	0.734	ปานกลาง	2.658	0.796	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นโดยรวมว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายชื่อ จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตร การสำรวจความต้องการด้านอาชีพของท้องถิ่น และการสำรวจความต้องการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการสำรวจความต้องการท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตร และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย
จุดประสงค์การเรียนรู้ แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
<u>การกำหนดเป้าหมาย</u>						
<u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u>						
21. การประชุมคณะครูร่วมกัน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	3.030	0.969	ปานกลาง	2.936	0.977	ปานกลาง
22. การวิเคราะห์จุดประสงค์ การเรียนรู้	2.875	0.927	ปานกลาง	3.026	0.931	ปานกลาง
23. การกำหนดจุดประสงค์โดย พิจารณาความจำเป็นของ ท้องถิ่น	2.732	0.953	ปานกลาง	2.891	0.981	ปานกลาง
24. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	2.830	0.924	ปานกลาง	2.981	0.975	ปานกลาง
25. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียน	2.853	0.972	ปานกลาง	2.955	1.033	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
26. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	2.645	0.955	ปานกลาง	2.611	0.939	ปานกลาง
27. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน	2.649	0.958	ปานกลาง	2.608	0.940	ปานกลาง
28. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนา ท้องถิ่น	2.668	0.943	ปานกลาง	2.800	0.993	ปานกลาง
29. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง ของนักเรียน	2.928	0.937	ปานกลาง	2.974	1.035	ปานกลาง
30. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับทรัพยากรที่มี ในท้องถิ่น	2.811	0.922	ปานกลาง	2.958	1.035	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.802	0.790	ปานกลาง	2.874	0.811	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็น ต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้โดยรวมว่ามีการ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 4 การจัดทาคำอธิบายรายวิชา แยกเป็นรายชื่อ

		ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ของโรงเรียน				การปฏิบัติ			การปฏิบัติ
<u>การจัดทาคำอธิบายรายวิชา</u>							
31.	การร่วมกับคณะครูวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตร	2.683	0.944	ปานกลาง	2.717	0.921	ปานกลาง
32.	การร่วมกับคณะครูวิเคราะห์กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.834	0.918	ปานกลาง	2.781	0.899	ปานกลาง
33.	การจัดทำแผนการสอนย่อยเพิ่มเติมจากหลักสูตร	2.785	0.975	ปานกลาง	2.804	1.003	ปานกลาง
34.	การจัดทาคำอธิบายหลักสูตร	2.494	0.913	น้อย	2.513	0.901	ปานกลาง
35.	การจัดทาคำอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม	2.543	0.900	ปานกลาง	2.551	0.887	ปานกลาง
36.	การจัดทาคำอธิบายกิจกรรมเพิ่มเติม	2.615	0.906	ปานกลาง	2.657	0.933	ปานกลาง
37.	การจัดทาคำอธิบายการใช้คู่มือ	2.774	0.926	ปานกลาง	2.747	0.965	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
38. การจัดทำคำอธิบายการ ใช้สื่อการสอน	2.906	0.902	ปานกลาง	2.830	0.960	ปานกลาง
39. การจัดทำคำอธิบายการ ใช้ชุดการสอน	2.743	0.959	ปานกลาง	2.660	0.991	ปานกลาง
40. การจัดทำคำอธิบายการ ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	2.675	0.985	ปานกลาง	2.528	1.034	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.705	0.783	ปานกลาง	2.678	0.784	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชาโดยรวมว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดทำคำอธิบายหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ครูวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดทำคำอธิบายรายวิชา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผน
การสอน คู่มือครูและสื่อ แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
			การปฏิบัติ			การปฏิบัติ
<u>การจัดทำแผนการสอน</u>						
<u>คู่มือครู และสื่อ</u>						
41. การจัดทำแผนการสอน ตรงตามสภาพชีวิตจริง ของนักเรียน	2.792	0.891	ปานกลาง	2.887	0.990	ปานกลาง
42. การจัดทำแผนการสอน เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจ	2.758	0.804	ปานกลาง	2.842	0.899	ปานกลาง
43. การจัดทำแผนการสอน เหมาะสมกับสภาพสังคม	2.845	0.841	ปานกลาง	2.925	0.922	ปานกลาง
44. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ การของนักเรียน	2.823	0.854	ปานกลาง	2.913	0.971	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)		ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
45. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	2.702	0.838	ปานกลาง	2.653	0.929	ปานกลาง
46. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน	2.691	0.832	ปานกลาง	2.694	0.897	ปานกลาง
47. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ โดยชี้ ทรัพยากรท้องถิ่นเป็น ฐานสำคัญ	2.502	0.922	ปานกลาง	2.498	0.993	น้อย
48. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ให้นักเรียน รู้จักสภาพแวดล้อมใน ท้องถิ่น	2.566	0.915	ปานกลาง	2.513	1.000	ปานกลาง
49. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้ นักเรียนรักถิ่นของตนเอง	2.468	0.981	น้อย	2.498	1.012	น้อย

ตาราง 7 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
50. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น	2.558	0.901	ปานกลาง	2.498	1.023	น้อย
รวมเฉลี่ย	2.670	0.718	ปานกลาง	2.692	0.789	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อโดยรวมว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักถิ่นของตนเอง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ โดยข้าราชการท้องถิ่นเป็นฐานสำคัญ การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักถิ่นของตนเอง และการจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและการพัฒนา แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
<u>การปรับปรุงและพัฒนา</u>						
51. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้	2.770	0.963	ปานกลาง	2.857	0.966	ปานกลาง
52. การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร	3.128	0.878	ปานกลาง	2.985	0.965	ปานกลาง
53. การประเมินผลการใช้ หลักสูตร	3.117	0.899	ปานกลาง	3.072	0.953	ปานกลาง
54. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพชีวิต จริงของนักเรียน	2.883	0.886	ปานกลาง	2.902	0.932	ปานกลาง
55. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจของท้องถิ่น	2.789	0.901	ปานกลาง	2.792	0.968	ปานกลาง
56. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพสังคม ของท้องถิ่น	2.766	0.874	ปานกลาง	2.755	0.963	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
57. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ปกครอง	2.713	0.909	ปานกลาง	2.615	0.947	ปานกลาง
58. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน	2.849	0.892	ปานกลาง	2.815	0.949	ปานกลาง
59. การพัฒนาหลักสูตรให้ สามารถนำทรัพยากรใน ท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้	2.868	0.989	ปานกลาง	2.917	1.026	ปานกลาง
60. การพัฒนาหลักสูตรที่ ส่งเสริมให้นักเรียนรัก ท้องถิ่น	2.909	1.026	ปานกลาง	2.925	0.997	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	2.879	0.783	ปานกลาง	2.863	0.819	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนาโดยรวมว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การปรับปรุงและพัฒนา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2. ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน (ตาราง 9-15)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน เป็นขั้นตอน 6 ขั้นตอน

ผู้บริหารโรงเรียน (N=265) ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)						
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น						
ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
1. การจัดทำแบบข้อมูลพื้นฐาน	4.004	0.606	มาก	4.057	0.541	มาก
2. การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น	4.100	0.592	มาก	4.177	0.496	มาก
3. การกำหนดเป้าหมายจุดประสงค์การเรียนรู้	4.187	0.535	มาก	4.226	0.546	มาก
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	4.116	0.632	มาก	4.229	0.588	มาก
5. การจัดทำแผนการสอนคู่มือครู และสื่อ	4.155	0.618	มาก	4.226	0.577	มาก
6. การปรับปรุงและพัฒนา	4.215	0.601	มาก	4.242	0.592	มาก
รวมเฉลี่ย	4.129	0.535	มาก	4.192	0.460	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ทั้งโดยรวมและเป็นรายขั้นตอนอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
<u>การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน</u>						
1. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานอาชีพ ในท้องถิ่น	3.926	0.768	มาก	4.057	0.718	มาก
2. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพ เศรษฐกิจของประชาชนใน ท้องถิ่น	3.962	0.758	มาก	4.060	0.715	มาก
3. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพ สังคมของท้องถิ่น	3.940	0.786	มาก	3.970	0.712	มาก
4. การจัดทำข้อมูลพื้นฐานค่า นิยมของท้องถิ่น	3.811	0.836	มาก	3.879	0.793	มาก
5. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ประเพณีในท้องถิ่น	3.958	0.794	มาก	3.989	0.736	มาก
6. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ทรัพยากรในท้องถิ่น	3.913	0.741	มาก	4.008	0.707	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ผู้บริหารโรงเรียน (N=265) ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)						
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น						
ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
7. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน วิทยากรในท้องถิ่น	3.958	0.789	มาก	4.030	0.783	มาก
8. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียน	4.253	0.691	มาก	4.226	0.719	มาก
9. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของผู้ปกครอง	4.015	0.754	มาก	4.049	0.686	มาก
10. การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน ของโรงเรียน	4.268	0.707	มาก	4.249	0.717	มาก
รวมเฉลี่ย	4.004	0.606	มาก	4.051	0.541	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในขั้นตอนที่ 1 การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานโดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
<u>การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น</u>						
11. การสำรวจความต้องการของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตร	4.125	0.761	มาก	4.215	0.751	มาก
12. การสำรวจความต้องการด้านอาชีพของท้องถิ่น	4.053	0.726	มาก	4.151	0.674	มาก
13. การสำรวจความต้องการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.000	0.749	มาก	4.091	0.674	มาก
14. การสำรวจความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น	4.034	0.730	มาก	4.215	0.648	มาก
15. การสำรวจความต้องการทางด้านสาธารณสุข	4.200	0.724	มาก	4.260	0.683	มาก
16. การสำรวจความต้องการทางด้านสาธารณสุขโรค	4.219	0.737	มาก	4.253	0.713	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
17. การสำรวจความต้องการ ของผู้ปกครอง	4.083	0.718	มาก	4.106	0.677	มาก
18. การสำรวจความต้องการ ของนักเรียน	4.204	0.761	มาก	4.279	0.689	มาก
19. การสำรวจความต้องการ พื้นฐานของประชาชน	4.038	0.743	มาก	4.042	0.664	มาก
20. การจัดลำดับความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	4.053	0.752	มาก	4.162	0.680	มาก
รวมเฉลี่ย	4.100	0.592	มาก	4.177	0.496	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนมีความต้องการ
ให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตร
ระดับท้องถิ่น ในขั้นตอนที่ 2 การกำหนดความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นทั้งโดยรวมและเป็น
รายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
<u>การกำหนดเป้าหมาย</u>						
<u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u>						
21. การประชุมคณะครูร่วมกัน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	4.283	0.690	มาก	4.242	0.676	มาก
22. การวิเคราะห์จุดประสงค์ การเรียนรู้	4.238	0.657	มาก	4.234	0.706	มาก
23. การกำหนดจุดประสงค์โดย พิจารณาความจำเป็นของ ท้องถิ่น	4.200	0.692	มาก	4.238	0.713	มาก
24. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	4.223	0.679	มาก	4.309	0.687	มาก
25. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียน	4.215	0.671	มาก	4.230	0.726	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265) ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)					
	ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.
26. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	4.068	0.730	มาก	4.008	0.749	มาก
27. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน	4.045	0.722	มาก	4.057	0.739	มาก
28. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนา ท้องถิ่น	4.121	0.764	มาก	4.242	0.687	มาก
29. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง ของนักเรียน	4.257	0.724	มาก	4.404	0.679	มาก
30. การกำหนดจุดประสงค์ให้ สอดคล้องกับทรัพยากรที่มี ในท้องถิ่น	4.226	0.697	มาก	4.302	0.690	มาก
รวมเฉลี่ย	4.187	0.556	มาก	4.226	0.546	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขึ้นตอนที่ 3 การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียน ทั้ง รวบรวมและ เป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขึ้นตอนที่ 4 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา แยกเป็นรายข้อ

ผู้บริหารโรงเรียน (N=265) ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)						
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น						
ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
<u>การจัดทำคำอธิบายรายวิชา</u>						
31. การร่วมกับคณะครูวิเคราะห์ เนื้อหาหลักสูตร	4.123	0.770	มาก	4.245	0.685	มาก
32. การร่วมกับคณะครูวิเคราะห์ กิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.140	0.707	มาก	4.238	0.657	มาก
33. การจัดทำแผนการสอนย่อย เพิ่มเติมจากหลักสูตร	4.072	0.738	มาก	4.198	0.719	มาก
34. การจัดทำคำอธิบายหลักสูตร	4.083	0.744	มาก	4.128	0.743	มาก
35. การจัดทำคำอธิบายเนื้อหา เพิ่มเติม	4.087	0.761	มาก	4.188	0.747	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
36. การจัดทำคู่มืออธิบาย กิจกรรมเพิ่มเติม	4.034	0.745	มาก	4.189	0.750	มาก
37. การจัดทำคู่มืออธิบายการ ใช้คู่มือ	4.121	0.723	มาก	4.234	0.716	มาก
38. การจัดทำคู่มืออธิบายการ ใช้สื่อการสอน	4.181	0.737	มาก	4.340	0.722	มาก
39. การจัดทำคู่มืออธิบายการ ใช้ชุดการสอน	4.158	0.742	มาก	4.298	0.722	มาก
40. การจัดทำคู่มืออธิบายการ ใช้แบบเรียนสำเร็จรูป	4.158	0.742	มาก	4.272	0.714	มาก
รวมเฉลี่ย	4.116	0.632	มาก	4.229	0.588	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนมีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในขั้นตอนที่ 4 การจัดทำคู่มืออธิบายรายวิชาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
<u>การจัดทำแผนการสอน</u>						
<u>คู่มือครู และสื่อ</u>						
41. การจัดทำแผนการสอน ตรงตามสภาพชีวิตจริง ของนักเรียน	4.185	0.680	มาก	4.302	0.707	มาก
42. การจัดทำแผนการสอน เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจ	4.147	0.752	มาก	4.279	0.711	มาก
43. การจัดทำแผนการสอน เหมาะสมกับสภาพสังคม	4.136	0.710	มาก	4.230	0.715	มาก
44. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ การของนักเรียน	4.174	0.707	มาก	4.230	0.682	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
45. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ปกครอง	4.087	0.704	มาก	4.038	0.811	มาก
46. การจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชน	4.094	0.725	มาก	4.094	0.740	มาก
47. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ โดยวิชาชีพ ทรัพยากรท้องถิ่นเป็น ฐานสำคัญ	4.166	0.785	มาก	4.223	0.748	มาก
48. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ให้นักเรียน รู้จักสภาพแวดล้อม ท้องถิ่น	4.174	0.744	มาก	4.283	0.717	มาก
49. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้ นักเรียนรักถิ่นของตนเอง	4.185	0.754	มาก	4.275	0.709	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
50. การจัดทำหนังสือเสริม ประสบการณ์ให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่น	4.204	0.736	มาก	4.313	0.677	มาก
รวมเฉลี่ย	4.155	0.618	มาก	4.226	0.577	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการสอน คู่มือครูและสื่อ ทั้งโดยรวม และเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนา แยกเป็นรายชื่อ

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของโรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน (N=265)			ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
<u>การปรับปรุงและพัฒนา</u>						
51. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้	4.177	0.687	มาก	4.226	0.708	มาก
52. การนิเทศและติดตามผล การใช้หลักสูตร	4.204	0.766	มาก	4.275	0.688	มาก
53. การประเมินผลการใช้ หลักสูตร	4.257	0.709	มาก	4.242	0.692	มาก
54. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพชีวิต จริงของนักเรียน	4.223	0.743	มาก	4.260	0.683	มาก
55. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพ เศรษฐกิจของท้องถิ่น	4.143	0.681	มาก	4.226	0.719	มาก
56. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมกับสภาพสังคม ของท้องถิ่น	4.181	0.726	มาก	4.200	0.745	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ผู้บริหารโรงเรียน (N=265) ครูวิชาการโรงเรียน (N=265)						
การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น						
ของโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ
57. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้ปกครอง	4.242	0.735	มาก	4.226	0.750	มาก
58. การพัฒนาหลักสูตรให้ เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของนักเรียน	4.117	0.732	มาก	4.075	0.775	มาก
59. การพัฒนาหลักสูตรให้ สามารถนำทรัพยากรใน ท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้	4.302	0.651	มาก	4.351	0.692	มาก
60. การพัฒนาหลักสูตรที่ ส่งเสริมให้นักเรียนรัก ท้องถิ่น	4.306	0.692	มาก	4.340	0.700	มาก
รวมเฉลี่ย	4.215	0.601	มาก	4.242	0.592	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ขึ้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

ตาราง 16 เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน แยกเป็นรายขั้นตอน

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น	ระดับที่ปฏิบัติจริง		ระดับความต้องการใน การพัฒนาหลักสูตร		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน	2.620	0.705	4.004	0.606	-24.04***
2. การกำหนดความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	2.621	0.743	4.100	0.592	-24.89***
3. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้	2.802	0.709	4.187	0.556	-24.21***
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	2.705	0.783	4.116	0.632	-23.58***
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ	2.670	0.718	4.155	0.618	-25.08***
6. การปรับปรุงและพัฒนา	2.879	0.783	4.215	0.601	-22.17***
รวมทุกขั้นตอน	2.716	0.649	4.129	0.535	-27.09***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและในแต่ละขั้นตอน

4. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน

ตาราง 17 เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน แยกเป็นรายขั้นตอน

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น	ระดับที่ปฏิบัติจริง		ระดับความต้องการในการ พัฒนาหลักสูตร		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	1. การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน	2.621	0.718	4.051	
2. การกำหนดความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	2.658	0.796	4.177	0.496	-27.43***
3. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้	2.874	0.811	4.226	0.546	-23.44***
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	2.678	0.784	4.229	0.588	-27.06***
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ	2.692	0.789	4.226	0.577	-26.90***
6. การปรับปรุงและพัฒนา	2.863	0.819	4.242	0.592	-24.04***
รวมทุกขั้นตอน	2.731	0.692	4.192	0.460	-30.48***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 17 แสดงว่าครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งโดยรวมและในแต่ละขั้นตอน

5. เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน

ตาราง 18 เปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูวิชาการโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน	2.620	0.705	2.621	0.718	- .02
2. การกำหนดความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	2.621	0.743	2.658	0.796	- .54
3. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้	2.802	0.790	2.874	0.811	-1.03
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	2.705	0.783	2.678	0.784	.39
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ	2.670	0.718	2.692	0.789	- .33
6. การปรับปรุงและพัฒนา	2.879	0.783	2.863	0.819	.23
รวมทุกขั้นตอน	2.716	0.649	2.731	0.692	- .25

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและในแต่ละขั้นตอน

6. เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน

ตาราง 19 เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน แยกเป็นรายขั้นตอน

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่น	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูวิชาการโรงเรียน		t
	X	S.D.	X	S.D.	
1. การจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐาน	4.004	0.606	4.051	0.541	- .95
2. การกำหนดความต้องการ จำเป็นของท้องถิ่น	4.100	0.592	4.177	0.496	-1.61
3. การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้	4.187	0.556	4.226	0.546	- .81
4. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา	4.116	0.632	4.229	0.588	-2.12
5. การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ	4.155	0.618	4.226	0.577	-1.38
6. การปรับปรุงและพัฒนา	4.215	0.601	4.242	0.592	- .52
รวมทุกขั้นตอน	4.129	0.535	4.192	0.460	-1.44

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและในแต่ละขั้นตอน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 530 คน จำนวนเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 คน ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 265 คน จาก 265 โรงเรียน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาดัชนี และทฤษฎีต่าง ๆ ใช้สอบถามผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 60 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นทั้ง 6 ขั้นตอน แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่น .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 530 คน จำนวนเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 คน ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 265 คน โดยการประสานขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ส่งผ่านหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ได้แบบสอบถามคืนมาครบ และสมบูรณ์ทั้ง 530 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 530 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 265 ฉบับ และแบบสอบถามของครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 265 ฉบับ มาวิเคราะห์ดังนี้

1. ทาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แยกเป็นรายชื่อและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นทั้ง 6 ขั้นตอน
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นดังนี้
 - 2.1 ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
 - 2.2 ความแตกต่างระหว่างการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของครูวิชาการโรงเรียน
 - 2.3 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
 - 2.4 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การวิเคราะห์ทั้งหมด กระทำโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺ ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยรวมและ เป็นรายขั้นตอนอยู่ในระดับปานกลางทุกขั้นตอน

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยรวมและเป็นรายชั้นตอนอยู่ในระดับมากทุกชั้นตอน
3. ผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแตกต่างกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. ครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน
6. ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกชั้นตอน เป็นที่น่าสังเกตว่าในชั้นตอน การจัดทำระบบ

ข้อมูลพื้นฐานนี้มีการปฏิบัติในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดทำข้อมูลพื้นฐานอาชีพในท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพเศรษฐกิจของท้องถิ่น การจัดทำข้อมูลพื้นฐานสภาพสังคมท้องถิ่น และการจัดทำข้อมูลพื้นฐานวิทยาการท้องถิ่น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพเศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม ทรัพยากร และวิทยาการท้องถิ่น เพื่อนำไปกำหนดเป็นจุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตจริงในท้องถิ่นในขั้นตอนการกำหนดความต้องการของท้องถิ่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา มีการปฏิบัติในการสำรวจความต้องการของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตรอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน และในขั้นตอนการจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่ออื่น พบว่า มีการปฏิบัติในการจัดทำหนังสือ เสริมประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักถิ่นของตนเองอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุดังนี้คือ

- 1.1 ในปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษายังคงใช้หลักสูตรจากส่วนกลางเป็นคู่มือครโดยส่วนใหญ่ จึงไม่มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 - 1.2 ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น
 - 1.3 ผู้บริหารการศึกษาในระดับสำนักงานการศึกษาอำเภอ สำนักงานการศึกษาจังหวัด และระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ยังไม่ให้ความสำคัญ ในการส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างจริงจัง ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
 - 1.4 ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา ไม่ให้การสนับสนุน และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเท่าที่ควร
- จากสภาพและสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นน้อย ทำให้ไม่สามารถจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

พิมล มัชฌมบุรุษ (2531 : 180 - 189) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน : ความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น พบว่า มีเนื้อหาในแผนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 66 เรื่อง ในขณะที่เนื้อหาเป็นความต้องการของท้องถิ่น แต่ไม่มีในแผนการสอนถึง 49 เรื่อง และมีเนื้อหาในแผนการสอน แต่ไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นถึง 95 เรื่อง เกี่ยวกับปัญหานี้ จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน พบว่า การเตรียมการดำเนินงานประสบปัญหา ขาดเอกสาร แหล่งวิชา สำหรับศึกษาค้นคว้า ไม่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ และไม่ทราบขอบเขตที่ท้องถิ่นจะสามารถดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรได้

ประพันธ์ จันทรรัตน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2 ใน การดำเนินการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น พบปัญหาขาดงบประมาณและข้อมูล แหล่งทรัพยากรท้องถิ่น ส่วนการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานในระดับโรงเรียนนั้น วาสนา ณ นคร (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2531 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ประสบปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุน เอกสารหลักสูตรและสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ ครูขาดความรู้ และทักษะในด้านการสร้างสื่อ ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ พบว่า ครูไม่มีเวลาเตรียมตัวเนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก และไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อำเภออย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อและทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายและเป้าหมายในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

โดยสนับสนุนให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจน (กรมวิชาการ. 2534 : 11) และได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมีความมุ่งหวังที่จะให้หลักสูตรเป็นตัวนำในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น (พะยอม แก้วกานีต. 2533 : 4) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระ เสาวภุมุท (2533 : บทคัดย่อ) เรื่อง การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร การส่งเสริมการใช้หลักสูตรอย่างเหมาะสมมาก จากแนวคิดและผลการวิจัย อาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ มีโอกาสทางปฏิบัติสูง เนื่องจากทั้งผู้บริหารในโรงเรียนและครูวิชาการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร จากสภาพปัญหาการจัดการประถมศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า หลักสูตรยังไม่สนองความต้องการของท้องถิ่นเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ซึ่งมีอาณาเขตด้านทิศติดกับประเทศกัมพูชา มีทางเข้าออกระหว่างประเทศ 26 แห่ง ภาษาที่ใช้สื่อสาร ได้แก่ ภาษาไทยอีสาน ร้อยละ 67 ภาษาเขมร ร้อยละ 20 ภาษาส่วย ร้อยละ 10 และภาษาเขย ร้อยละ 3 ทำให้ประชาชนมีขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. 2533 : 12) ซึ่งปัญหานี้ควรจะได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ดังนั้นผู้บริหารในระดับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรให้การสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและปัญหาตอบสนองความต้องการและสภาพการดำเนินชีวิตจริงของท้องถิ่นดังนี้คือ

2.1 จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ให้ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน ประชาชนในท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ศึกษาอย่างกว้างขวาง

2.2 จัดการอบรม ประชุม สัมมนา เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น" ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้ปฏิบัติการสอน ามีความรู้ เข้าใจในบทบาทหน้าที่ และแนวทางการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง

2.3 จัดให้มีการนิเทศ ติดตามผล อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแตกต่างกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุ ดังนี้คือ

3.1 แนวคิดในการจัดการศึกษาเปลี่ยนไป เนื่องจากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา นักเรียนมีโอกาสดูได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ ของท้องถิ่นของตน น้อย ท้าใหม่เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง จึงไม่สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีได้ การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำเป็นต้องยึดหลักสูตรที่พัฒนาจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นแม่บทให้กันทั่วประเทศ ไม่สามารถประมวลรายละเอียดเกี่ยวกับสาระของความรู้ สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ ตามสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่งได้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้น

3.2 กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายและเป้าหมายการเร่งรัดคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

3.3 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และได้ทดลองใช้ในโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร ในปีการศึกษา 2533 ประกาศใช้กับ

โรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ในปีการศึกษา 2534 ซึ่งหลักสูตรมีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการมากขึ้น ส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการเรียนที่มีความหมายต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ยืดหยุ่นได้ตามเงื่อนไขและสภาพ ความต้องการของท้องถิ่น

3.4 สภาพท้องถิ่นของจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีอาณาเขตติดกับประเทศกัมพูชา ทางด้านทิศใต้ มีภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ ภาษาอีสาน ภาษาเขมร ภาษาส่วย และ ภาษาเขย ทำให้ประชากรมีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะหัตถกรรม และอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะแตกต่างไปจากท้องถิ่นอื่น

จากเหตุผลดังกล่าว อาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ โรงเรียน มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก แต่ในขณะ เดียวกันผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความเห็นว่า ในปัจจุบันมีการปฏิบัติ ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนทั้ง สังกัดงานการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดงานการประถมศึกษาจังหวัด ควรให้การสนับสนุน ทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธีการ และขวัญกำลังใจ กับผู้ปฏิบัติงานในระดับโรงเรียนต่อไป

4. ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติจริงใน การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ไม่แตกต่างกัน โดยมีความคิดเห็นตรงกันว่าโรงเรียนประถมศึกษา มีการ ปฏิบัติจริงในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยทุกขั้นตอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสาเหตุดังนี้คือ

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเดียวกัน ทำให้มองสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ คล้าย ๆ กัน โดยเฉพาะปัญหาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

4.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการในโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการ ดำเนินงานวิชาการคล้ายกัน คือ เป็นผู้แทนทางด้านวิชาการของคณะกรรมการโรงเรียน และ

4.3 หน่วยงานระดับสูงขึ้นไป ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยังไม่ได้ให้การสนับสนุนทางด้านความรู้ เทคนิควิธีการ โดยเฉพาะการนิเทศติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรในระดับท้องถิ่นอย่างจริงจัง

5. ผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการให้โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยสภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นแล้ว จะเห็นได้ว่ามีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุดังนี้คือ

5.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเดียวกัน ทำให้มองสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานคล้ายกัน โดยเฉพาะปัญหาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

5.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานวิชาการคล้ายกันคือ เป็นผู้ดำเนินงานด้านวิชาการของคณะกรรมการโรงเรียน

5.3 กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

5.4 การปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งเปิดโอกาสให้ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นมากขึ้น และ

5.5 ประชากรในท้องถิ่นที่จังหวัดศรีสะเกษ มีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปหัตถกรรม และอาชีพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างกันจากท้องถิ่นอื่น

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และเป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ซึ่งจะส่งผลดี และส่งผลถึงการพัฒนางานวิชาการในระดับโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น น่าจะได้มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นเป็นอันดับแรก เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพอาชีพ เศรษฐกิจ สังคม ค่านิยม ประเพณี วิทยาการและแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น นำมาเป็นแนวทางกำหนดจุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนจัดประสบการณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับควรรักษาการสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ดังนี้คือ

2.1 จัดให้มีการประชุมสัมมนาเรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา" อย่างกว้างขวาง เพื่อให้ความรู้ เทคนิค วิธีการดำเนินงานให้สามารถปฏิบัติจริง เกี่ยวกับการจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น การสำรวจความต้องการจำเป็นของท้องถิ่นก่อนจัดหลักสูตร การกำหนดเป้าหมาย จุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู และสื่อ การจัดทำหนังสือเสริมประสบการณ์ที่ปลูกฝังให้นักเรียนรักถิ่นของตนเอง ซึ่งพบว่าในปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

2.2 จัดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างจริงจังต่อเนื่องและเป็นระบบ ตลอดจนการสนับสนุนด้านวิชาการโดยการผลิตเอกสารเผยแพร่ความรู้ให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการสอนได้ศึกษาอย่างกว้างขวาง

2.3 ให้การสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณ เทคนิควิธีการ และการจัดการแก่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดตามความต้องการจำเป็น

2.4 ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น โดยการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการศึกษาและที่ปรึกษาของโรงเรียน เชิญผู้ที่มีความรู้ความสามารถพิเศษเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้แก่โรงเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติจริงในการดำเนินชีวิต

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรรักษาความสำคัญและปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยการจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและขอความร่วมมือสนับสนุนภาคครูในโรงเรียนร่วมกันศึกษาและหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยเพิ่มเติม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จากผลการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน มีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนประถมศึกษามีการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา จึงขอเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัย เนื้อหาสาระในหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน
ประถมศึกษาในท้องถิ่นอื่น ๆ ที่ประชากรมีชนบทกรรมนิยมประเพณี ศิลปหัตถกรรม และ
อาชีพที่เป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ, สำนักงาน. การประถมศึกษาศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ :
ศรีสะเกษการพิมพ์ออฟเซต, 2533.

_____. แผนพัฒนาการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). ศรีสะเกษ :
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ, 2533. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการอบรมครู แนวการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

_____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2528.

_____. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 20 บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของ
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน โครงการอบรมผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

จงรักษ์ รัตนวิฑูรย์. การศึกษาการดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงแผนการสอนสำหรับ
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

จีระพันธุ์ พูลพัฒน์. การศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

চারنگ บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทศูนย์หนังสือ
คร.ศรีสง่า จำกัด, 2528.

ประพนธ์ จันทรัตน์. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

- พะยอม แก้วกำเนิด. หลักการของหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- พิมล มัชฌมบุรุษ. การวิเคราะห์หลักสูตรท้องถิ่นระดับประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน : ความสอดคล้องกับสถานที่และความต้องการของท้องถิ่น. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.
- รัตนะ บัวสนธ์. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง. ปรินญาณินทร์ กศ.ศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- แรมสมร อยู่สถาพร. การสร้างและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรจำกัด, 2531.
- วาสนา ณ นคร. การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- _____. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเคียนสวีตส์, 2525.
- วิชาการ, กรม. การปรับปรุงหลักสูตร. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ. ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- _____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

วิชาการ, กรม. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
ฉบับเข้าโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2532.

_____. รายงานการวิจัยเรื่อง การวิจัยสังเคราะห์กระบวนการหลักสูตร หลักสูตร
ประถมศึกษาพุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

_____. สรุปผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร
ปีการศึกษา 2533. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2534. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.

วีระ เสาวโรดม. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

สังข์ อุทรานันท์. ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยาม, 2530.

_____. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

_____. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2532.

สมจิต จันทรฉาย. การพัฒนาหลักสูตรบริเวณศึกษาเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา
ในชุมชนเมือง. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2533. อัดสำเนา.

สมชัย วุทธิปรีชา. "แนวระเิ่มการศึกษาไทยในอนาคต." ใน เอกสารประกอบการประชุม
สัมมนาทางวิชาการ. หน้า พ.11. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

- Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 4th ed : Itasca. Illineis
F.E. Peacock Publisher, 1981.
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey :
Englewood Cliff, Prentice Hall, 1967.
- Krejcie, Robert V. and Morgan Daryle W. "Determining Sample Size
for Research Activities," Journal of Educational and
Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610, 1970.
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice.
New York : Harcourt, Brace & World, 1962.
- Tylor, Ralph W. Basic Priciples of Curriculum and Instruction.
Chicago : University of Chicago Press, 1950.
- Wiles, Kimball. Supervision for Better School. 3rd ed.
New Jersey : Englewood Cliff, Prentice Hall, 1967.

ກາດພວກ

ที่ ศธ 1461/144

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

360 ถนนวันลูกเสือ อ.เมืองศรีสะเกษ

7 มกราคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. บัญชีรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด
2. แบบสอบถาม จำนวน ชุด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อนุมัติให้ นายช่อม กรไกร
 ตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออย่างชุนน้อย จัดทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร
 ระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
 วิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นบริษณานิพนธ์
 ประกอบการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัย
 ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษโดยตรง จึงขอความร่วมมือ
 ให้ท่านส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมส่งสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ภายในวันที่ 15 มกราคม 2536

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

นายประสงค์ มากนวล

(นายประสงค์ มากนวล)

ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางชุมน้อย
อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ 33190

17 มีนาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด

กระผมได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ให้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นปริมาณานุกรณประกอบการศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดโดยตรง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้สุ่มตัวอย่างท่านและครูวิชาการประจำโรงเรียนของท่าน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านการตอบแบบสอบถาม ตามรายละเอียดที่แนบ พร้อมส่งสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอที่ท่านสังกัด ภายในวันที่ 25 มีนาคม 2536 หวังว่าท่านจะให้ความอนุเคราะห์ด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นายช่อม กรไกร

(นายช่อม กรไกร)

หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอยางชุมน้อย

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน
เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ จึงขอให้ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และตรงตามความ
เป็นจริงของโรงเรียนของท่านมากที่สุดทั้ง 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการพัฒนา
หลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าชื่อตำแหน่งของท่าน

[] ผู้บริหารโรงเรียน

[] ครูวิชาการโรงเรียน

- ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนในแต่ละข้อ ให้นำความคิดเห็นเป็นสองส่วน
- ส่วนที่ 1 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่ปฏิบัติจริง
- ส่วนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามต่อไปนี้และพิจารณาดูว่ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับใดและมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับใดในแต่ละข้อ ดังนี้

- ส่วนที่ 1** สภาพการปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น มี 5 ระดับดังนี้
ถ้ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาน้อยที่สุด	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อยที่สุด
ถ้ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาน้อย	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อย
ถ้ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาปานกลาง	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องปานกลาง
ถ้ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนามาก	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมาก
ถ้ามีการปฏิบัติจริงในการพัฒนามากที่สุด	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมากที่สุด
- ส่วนที่ 2** ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น มี 5 ระดับดังนี้
ถ้าท่านมีความต้องการน้อยที่สุด	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อยที่สุด
ถ้าท่านมีความต้องการน้อย	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องน้อย
ถ้าท่านมีความต้องการปานกลาง	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องปานกลาง
ถ้าท่านมีความต้องการมาก	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมาก
ถ้าท่านมีความต้องการมากที่สุด	ให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องมากที่สุด

ประวัติย่อของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายประสงค์ มากนวล

เกิดวันที่ 18 มกราคม 2484 ที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ตำแหน่ง
ปัจจุบัน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุทัยธานี

การศึกษา กศ.บ.(ภาษาอังกฤษ) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร พระนคร
ค.ม.(การบริหารการศึกษา) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ เคยดำรงตำแหน่งครูตรี ครูใหญ่ หัวหน้าหมวดการศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้า
ส่วนการศึกษา ช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผู้ช่วย
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

2. นายประดิษฐ์ พรหมเสนา

เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2491 ที่อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ตำแหน่งปัจจุบัน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

การศึกษา กศ.บ.(เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ศษ.บ.(บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ เคยดำรงตำแหน่งวิชาการจังหวัด ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

3. นายภพสันต์ รกสูมวงศ์วิวัฒน์

เกิดวันที่ 6 มีนาคม 2488 ที่อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ตำแหน่งปัจจุบัน
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกันทรารมย์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกันทรารมย์

การศึกษา กศ.บ.(ภูมิศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
ค.ม.(การบริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ เคยดำรงตำแหน่งครูผู้สอน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานทางวิชาการของครูที่จะขอเลื่อนเป็นระดับ 7

4. นายวัชรินทร์ แสงสีห์

เกิดวันที่ 18 สิงหาคม 2492 ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ตำแหน่งปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ 6 ทัศนศึกษาหัวหน้าฝ่ายพัฒนาการนิเทศการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษา กศ.บ.(ประวัติศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
กศ.ม.(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประสบการณ์ เคยดำรงตำแหน่งครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์เทศบาล ศึกษานิเทศกรมสามัญ ช่วยราชการโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ค.พ.ศ.) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เลขานุการโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

5. นางสาวปองใจ มีศรี

เกิดวันที่ 1 กรกฎาคม 2496 ที่อำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ ตำแหน่งปัจจุบัน ศึกษานิเทศก์ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษา กศ.บ.(ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ศศ.ม.(การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประสบการณ์ เคยดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหมวดภาษาไทย โรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นคณะกรรมการจัดทำคู่มือการสอนภาษาไทยระดับประเทศ เป็นคณะกรรมการปรับปรุงหนังสือภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา เป็นวิทยากรการอบรมศึกษานิเทศก์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายช่อม ชื่อสกุล กรวีกร
 เกิดวันที่ 16 เดือน พฤศจิกายน 2501
 สถานที่เกิด 1586/6 ถนนศรีสุมังค์ ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
 จังหวัดศรีสะเกษ 33000
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1586/6 ถนนศรีสุมังค์ ตำบลเมืองใต้ อำเภอเมืองศรีสะเกษ
 จังหวัดศรีสะเกษ 33000
 ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางชุมน้อย
 อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ 33190

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย
 พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรการศึกษา (ป.กศ.)
 วิทยาลัยครูสุรินทร์
 พ.ศ. 2526 ค.บ. (วิทยาศาสตร์ทั่วไป)
 จากวิทยาลัยครูสุรินทร์
 พ.ศ. 2536 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน

บทคัดย่อ
ของ
กลุ่ม วิชาการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูวิชาการโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 265 คน และครูวิชาการโรงเรียน 265 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า สถิติที่ใช้คือ \bar{X} , S.D. และ t-test

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษามีแตกต่างกัน

COMMUNITY CURRICULUM DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOLS UNDER SISAKET
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE AS PERCEIVED BY SCHOOL
ADMINISTRATORS AND ACADEMIC TEACHERS

AN ABSTRACT

BY

SHA-UM GRORAGRAI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 1994

The objectives of this research were to study the community curriculum development and the needs for community curriculum development in primary schools under Sisaket Provincial Education Office; and to compare the opinions of the administrators and academic teachers towards the community curriculum development and the needs for community curriculum development in primary schools. The samples comprised 265 administrators and 265 academic teachers. Rating scale questionnaires were used to collect the data. Means standard deviation and the t-test were applied for statistical analysis.

It was concluded that the administrators and the academic teachers perceptions towards community curriculum development were at the moderate level; towards the need for community curriculum development were at the high level. The opinions of the administrators and the academic teachers towards community curriculum development and the needs for community curriculum development were not statistically significant different.